

ความรู้คือ ประทีป

ISSN 0125-8583 ฉบับที่ ๒ / ๕๒

มหาปราชญ์ มหากวี ศรีสยาม
พระนาม ประกาศก้อง โลกา

วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ

ย้อนไปในอดีตเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๓๕๑ ตรงกับวันเสาร์ แรม ๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีมะโรง สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๑๗๐ เจ้าจอมมารดาปราง (ใหญ่) สายราชินิกุล* บางช้าง ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ประสูติพระโอรสองค์ที่ ๒ ได้รับพระราชทานนามว่า พระองค์เจ้าชายนวม นับเป็นพระโอรสในลำดับที่ ๔๙ ในรัชกาลที่ ๒ ทรงเป็นพระอนุชาต่างพระมารดาในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓

คงไม่เคยมีผู้ใดคาดคิดว่า พระโอรสพระองค์นี้ จะได้รับการประกาศเกียรติคุณให้

* ราชินิกุล หรือ ราชินีกุล คือ เชื้อสายตระกูลของสมเด็จพระราชชนนีของพระมหากษัตริย์ ส่วนราชินิกุล หมายถึง สกุลที่เป็นพระญาติของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน นับทางฝ่ายสมเด็จพระบรมชนกนาถ (นับทางพระบิดา)

เป็นบุคคลสำคัญของโลกโดยองค์ระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับทั่วโลกในเวลาอีกสองร้อยปีต่อมา ด้วยพระกรณียกิจโดดเด่นมากมายหลายด้าน อันมีคุณูปการต่อชาติบ้านเมือง ที่ได้ทรงบำเพ็ญมาตลอดพระชนมชีพอันยืนยาวถึง ๕ แผ่นดิน ควรค่าที่ชาวไทยทุกคน จะได้ศึกษาพระประวัติและผลงานอันเกิดจากพระปรีชาสามารถ พระอัจฉริยภาพอันสูงส่งของพระองค์ เพื่อที่จะได้เล่าขานสืบต่อกันไปให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้จัก ยกย่องเทิดทูน และยึดถือเป็นแบบอย่าง ด้วยความภาคภูมิใจไปตราบนานเท่านาน

รัชกาลที่ ๒: (พุทธศักราช ๒๓๕๒ - ๒๓๖๗) ทรงพระเยาว์

ในปีที่พระองค์เจ้าชายนวมประสูตินั้น คือเวลาก่อนสิ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเพียง ๑ ปี หลังจากนั้น สมเด็จพระบรมชนกนาถได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นรัชกาลที่ ๒ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ในพุทธศักราช ๒๓๕๒ ทรงพระนามว่า **พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย**

สารบัญ

- ๒ มหาปรารถนา มหาวิ ศรีสยาม พระนาม ประกาศทอง โลกา
- ๑๒ จำปาสีรินรร ดอกบานในเมืองจีน
- ๒๐ ประทับเพื่อการพัฒนากลับบ้านหล้า
- ๒๖ เกี่ยวไป ประทับตราไปรษณีย์ไป
- ๓๒ ปกป้องพลังงาน
- ๓๔ ประทับปณิธาน

แด่เนียล อี. โลอันส์

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ

มงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล

กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์

กิตติยาดี นิลวรรณ

ผู้จัดการสื่อสารสัมพันธ์

วาสนา ประสิทธิ์จุตระกูล

บรรณาธิการ

โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๓๗๔

e-mail : th-vnt@exxonmobil.com

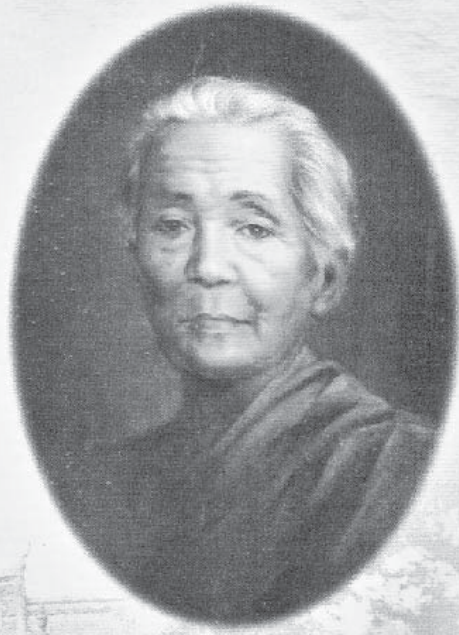
บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

๓๐๙๕/๑๗-๒๙ ถนนพระราม ๔

ตู้ ป.ณ. ๑๔๙ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๐๐๐

www.esso.co.th

พระองค์เจ้าชายนวม ได้รับการศึกษาขั้นต้นตามธรรมเนียมโบราณราชประเพณี ทรงเริ่มเรียนอักษรวิธภาษาไทยกับครูผู้หมื่นในพระบรมมหาราชวัง ต่อมาได้ทรงศึกษาภาษาหมกและหนังสือไทยจากครูผู้ชายที่เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิต ครั้นพระชันษาครบกำหนดโสกันต์ และทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อพระชนมได้ ๑๓ พรรษา แล้วจึงเข้าถวายตัวเป็นศิษย์ในสำนักสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นกรมหมื่นนุชิตชิโนรส ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เพื่อศึกษาพระธรรมและฝึกหัดพระวินัย

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ กับ เจ้าจอมมารดาปราง (ใหญ่)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสนั้น ทรงเป็นที่ยอมรับในพระปรีชาสามารถ ทั้งทางคดีโลก และคดีธรรม อาทิ การศึกษาอักษรวิภาษวิทยาไทย ขอม และมอญ ความรู้ทางด้านศิลปศาสตร์ วรรณคดี โบราณคดี และราชประเพณีต่างๆ ปรากฏว่าพระองค์เจ้าชายบรมพรหมมหาราช และศึกษาทางด้านวรรณคดีจนทรงพระปรีชาสามารถอย่างแตกฉานในการประพันธ์ ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน รวมทั้งร้อยแก้ว คงจะเป็นด้วยทรงได้รับพระเมตตาในการถ่ายทอดวิชาความรู้อย่างใกล้ชิด จากความสัมพันธ์ที่ทรงมีต่อกันในฐานะของครูกับศิษย์ และอาภัพหลาน ผนวกกับความสนพระทัยใฝ่รู้ และความจริงจังในการศึกษาหาความรู้ของผู้ทรงเป็นศิษย์นั่นเอง

นอกจากนี้ ยังทรงมีความรู้พื้นฐานทางการแพทย์แผนโบราณมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เนื่องจากเป็นวิชาประจำตระกูลของพระมารดา กล่าวคือ ท่านขรัวตาบุญเกิด และท่านขรัวยายทองอินนั้น เป็นหมอแผนโบราณผู้เชี่ยวชาญการปรุงยา สันนิษฐานว่าพระองค์น่าจะทรงได้รับรู้และรับการถ่ายทอด

ความรู้ดังกล่าวมาจากพระมารดาและท่านขรัวตา ทำให้ทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ ให้ปรุงพระโอสถถวายอยู่หลายครั้งจนสิ้นรัชกาล

ในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๓๖๗ ขณะพระชนษาได้ ๑๖ ระหว่างยังทรงผนวช พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จสวรรคต หากทรงมิได้มอบพระราชสมบัติให้กับพระราชโอรสพระองค์ใด บรรดาเจ้านายและขุนนางชั้นผู้ใหญ่จึงประชุมปรึกษาราชหรือ และลงมติเห็นควรถวายพระราชสมบัติให้แก่พระเจ้าลูกเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ขึ้นสืบราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๓ แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระนามว่า **พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว** ด้วยเหตุที่ทรงมีความรู้ความชำนาญทางด้านการปกครองเป็นอย่างดี และได้สนองพระเดชพระคุณในรัชกาลก่อนมาเป็นเวลานาน

**รัชกาลที่ ๓ : (พุทธศักราช ๒๓๖๗ - ๒๓๙๔)
ทรงรับราชการ
มหาปราชญ์**

หลังจากที่ พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าชายบรมพรหมมหาราช ทรงลาผนวชจากสามเณร ได้เสด็จออกมาประทับนอกพระบรมมหา

ราชวัง ตามธรรมเนียมราชประเพณีของเจ้านายฝ่ายชาย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชได้พระราชทานวังเก่าท้ายหีบเผยให้เป็นที่ประทับ ระหว่างนั้น ทรงเรียนศิลปวิทยาที่ทรงสนพระทัยพร้อมกับทรงฝึกวิชารัฐประศาสนศาสตร์และราชประเพณีจากท้องพระโรง กระทั่งพระชนมายุ ๒๑ พรรษา จึงทรงผนวชเป็นพระภิกษุ เพื่อศึกษาพระธรรมวินัยและคาถาอาคมชั้นสูง นาคหลวงที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงผนวชและบวชพร้อมกันในวันนั้นอีก ๓ ท่าน ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจุฑาญาติ, หลวงศักดิ์นายเวร (นุชบุญยรัตพันธ์) และ นายไชยขรรค์หุ้มแพร (ช่วง บุนนาค) ต่อเมื่อลาผนวชแล้ว จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษาและเข้ารับราชการได้ รูปแบบการศึกษาดังกล่าวของพระองค์ มีรากฐานมาจากสถาบันครอบครัว สถาบันพุทธศาสนา และสถาบันกษัตริย์ แบบที่เรียกกันว่า "บ้าน วัด วัง" นั่นเอง

* เป็นการศึกษาแบบจารีตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ก่อนการปฏิรูปการศึกษา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

พระกรณียกิจด้านการแพทย์และสาธารณสุข

ในพุทธศักราช ๒๓๘๕ ขณะทรงเจริญพระชนมายุ ๓๔ พรรษา พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าชายนวม ทรงเข้ารับราชการ บังคับบัญชากรมหมอลหลวง และได้รับการสถาปนาเป็น **กรมหมื่นวงศาสนิท**

กรมหมอลหลวง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลบำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บและปรุงยาแต่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนขุนนางและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในราชสำนัก การที่ทรงกำกับกรมนี้นี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะหมอลหลวง นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงแต่งตั้งตำราที่ถือว่าเป็นมรดกทางการแพทย์หลายเล่ม อาทิ ตำราสรรพคุณยาสมุนไพรไทย จำนวน ๑๖๖ ชนิด เป็นตำราสมุนไพรเล่มแรกของไทยที่เขียนแบบเอกสารทางวิชาการ มีการแจกแจงและวิเคราะห์ส่วนต่างๆ ของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด ตำราพระโอสถพระนารายณ์ และ ตำราพระโอสถครั้งรัชกาลที่ ๒

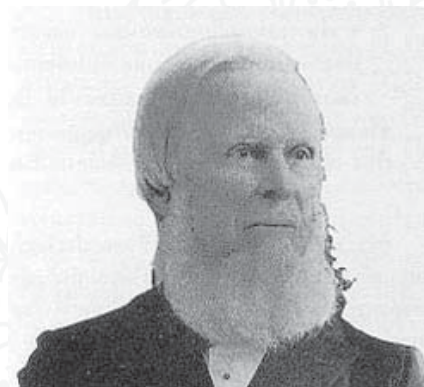
อย่างไรก็ตาม การแพทย์แผนโบราณนั้น มีข้อจำกัดต้องใช้เวลาในการรักษาตามขั้นตอน คือ หาสมุนไพรของโรค ระบุชื่อโรค เลือกยาบำบัดโรค แล้วจึงรักษา แต่กระนั้นก็ยังไม่สามารถรักษาโรคภัยร้ายแรงได้อย่างทันทั่วทั้งนี้ ดังนั้น เมื่อคณะมิชชันนารีอเมริกันเดินทางเข้ามาเผยแพร่ศาสนาในรัชกาลนี้ พร้อมการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแพทย์ และการสาธารณสุขแบบตะวันตก ชนชั้นนำของไทยรวมทั้งพระองค์ ยังต้องยอมรับใน

กรมหลวงวงศาธิราชสนิท

หมอบรัดเลย์

หมอเฮาส์

หญิงไทยเรียนหนังสือ

ประสิทธิผลของการรักษาโรคของฝรั่ง ที่สามารถช่วยแก้ไขและบรรเทาอาการเจ็บป่วยของคนไทยได้ ด้วยพระอุปนิสัยใฝ่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ กอปรกับพระดำริในการยอมรับความเปลี่ยนแปลงสู่ความทันสมัย ทรงเล็งเห็นประโยชน์ของวิทยาการด้านเทคโนโลยีตะวันตก จึงได้ทรงศึกษาวิชาแพทย์ตะวันตกจากหมอบรัดเลย์* และหมอเฮาส์* นับเป็นแพทย์ไทยพระองค์แรกที่นำความรู้การแพทย์แผนใหม่ผสมผสานกับความรู้ทางการแพทย์แผนโบราณ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการแพทย์ไทย กล่าวคือ ทรงอนุญาตให้มีการผ่าตัด ทรงทดลองปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษสำเร็จเป็นครั้งแรกในประเทศไทยในพุทธศักราช ๒๓๘๑ ทรงประยุกต์ยาแผนโบราณและยาฝรั่ง โดยทรงทดลองทำยาลูกกลอนอาบน้ำผึ้งบรรจุเม็ดยาควินิน หรือ "ยาขาวฝรั่ง" อยู่ภายใน ใช้แก้โรคไข้จับสั่น เพื่อให้จ่ายต่อการรับประทาน เพราะควินินมีรสขม ประกอบกับคนไทยส่วนใหญ่ในสมัยนั้น ไม่นิยมกินยาฝรั่ง แม้ว่าจะมีสรรพคุณในการรักษาได้เร็วกว่าก็ตาม

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท ทรงมีพระเกียรติคุณเป็นที่ยกย่องในฐานะของบรมครูผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์แผนไทย ตำราสรรพคุณยาไทยของพระองค์เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษามหาวิทยาลัยปัจจุบัน มีการนำมาประยุกต์ใช้ในการรักษาโรคต่างๆ อย่างได้ผล ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวให้ทรงกำกับกรมหมอสืบต่อมา และทรงอยู่ในตำแหน่งนี้จวบจนพุทธศักราช ๒๔๐๔

* แดน บีช แบรดลีย์ (Dan Beach Bradley, M.D.) แพทย์ชาวอเมริกันที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยสมัยรัชกาลที่ ๓ เป็นผู้ริเริ่มการพิมพ์อักษรไทยในประเทศไทยเป็นครั้งแรก และเป็นผู้ทำการผ่าตัดในประเทศไทยเป็นครั้งแรก

* นายแพทย์ซามูเอล เรย์โนลด์ เฮาส์ (Samuel Reynold House, M.D.) หรือที่คนไทยเรียกว่า หมอเทา เป็นผู้นำเอาอีเทอร์มาใช้เป็นยาสลบในการผ่าตัดเป็นครั้งแรก และได้ตั้งโรงพยาบาลมิชชันในปัจจุบัน

รัชกาลที่ ๔ : (พุทธศักราช ๒๓๙๔ - ๒๔๑๑) พระกรณียกิจด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

แม่ทัพหลวงสงครามเมืองเชียงตุง

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ ทรงแต่งตั้งพระเจ้านรเมศวร์ เจ้ากรมหลวงวงษาธิราชสนิท พระเจ้าน้องยาเธอที่ทรงไว้วางพระราชหฤทัย และทรงมีพระปรีชาสามารถเป็นที่ประจักษ์ ให้เป็นผู้กำกับราชการกรมมหาดไทยสืบต่อจากเจ้าพระยาบดินทร (โต กัลยาณมิตร) มีหน้าที่ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ ในด้านการจัดการการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ในปีพุทธศักราช ๒๓๙๕ เมืองเชียงรุ้งเข้ามาขอสวามิภักดิ์* เป็นเหตุให้ต้องตัดสินใจทำสงครามกับเมืองเชียงตุงเพื่อเป็นการรักษาเกียรติยศของไทย โดยการส่งกองทัพจากกรุงเทพฯ ขึ้นไปสมทบ ประจวบกับเวลานั้นพม่ากำลังทำสงครามกับอังกฤษครั้งที่สองอยู่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้านรเมศวร์ เจ้ากรมหลวงวงษาธิราชสนิท เป็นแม่ทัพหลวง*

การเดินทางไปรบในสงครามเชียงตุงเป็นเวลาร่วม ๒ ปี แม้จะเกิดอุปสรรคทำให้ไม่อาจชนะสงครามได้ แต่ก็เปิดโอกาสให้ทรงมีความคุ้นเคยกับข้าราชการฝ่ายเหนือเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการจากส่วนกลางในเวลาต่อมาอย่างยิ่ง

* ในพุทธศักราช ๒๓๙๓ เหตุเนื่องจากพม่าแพ้สงครามอังกฤษครั้งแรก ต้องเสียค่าปรับมากมาย จึงต้องบังคับเอาเงินจากเมืองขึ้นไปช่วย เชียงตุงเป็นเมืองขึ้นของพม่า จึงต้องไปบังคับเอาจากเมืองเชียงรุ้งอีกต่อหนึ่ง ชาวเมืองเชียงรุ้งเดือดร้อนจึงก่อการกบฏ เข้ามาขอสวามิภักดิ์ต่อไทย

* ทรงพระนิพนธ์ ‘จดหมายเหตุกองทัพเชียงตุง’ ใน การเสด็จไปรบในสงครามเมืองเชียงตุงด้วย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ ทรงเห็นความจำเป็นในการโอนอ่อนทางการทูตเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของชาติตะวันตกซึ่งกำลังทรงอิทธิพล ในปีพุทธศักราช ๒๓๙๔ รัฐบาลอังกฤษได้ส่งคณะทูต มี เซอร์จอห์น เบาว์ริง (Sir John Bowring) ราชทูตที่ได้

กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ถ่ายรูปหมู่กับคณะทูต

ประธานฝ่ายไทยในการเจรจาทำสนธิสัญญา กับต่างประเทศ

จักรวรรดินิยมตะวันตก เริ่มขยายอิทธิพลเข้ามาทางแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งประเทศไทย มาตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ ๓ ในพุทธศักราช ๒๓๖๘ รัฐบาลอังกฤษได้ส่ง ร้อยเอก เฮนรี เบอริ่ง เป็นทูตเข้ามาเจรจาปัญหาทางการเมืองและทางการค้ากับไทย ซึ่งลงเอยด้วยการทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและการพาณิชย์ นับเป็นสนธิสัญญาระหว่างไทยกับประเทศตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ แต่ในเวลาต่อมาก็เกิดปัญหาขึ้น จากความไม่พอใจในสนธิสัญญาที่ทำไว้เดิม

รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ วิกตอเรียเป็นหัวหน้าคณะเดินทางมาขอเจรจาแก้ไขสนธิสัญญาที่ทำไว้เมื่อพุทธศักราช ๒๓๖๙ พระเจ้านรเมศวร์ เจ้ากรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนในการเจรจากับชาติตะวันตกด้วยความที่ทรงเป็นคนหัวใหม่ และทรงคุ้นเคยกับชาวตะวันตกเป็นอย่างดี ทรงดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการฝ่ายไทย อันประกอบด้วย คณะขุนนางคือ สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค), สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิไชยญาติ (ทัต บุนนาค), เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) และเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ข้า บุนนาค)

พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในวันที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๔๘ ผลจากการเจรจา ทำให้เกิดการลงนามในสนธิสัญญาทางไมตรีจิตและพาณิชย์ระหว่างพระมหากษัตริย์ไทยและสมเด็จพระราชินีนาถแห่งอังกฤษ หรือที่รู้จักกันในชื่อ "สนธิสัญญาเบาว์ริง" (Bowring Treaty) เพื่อถ่วงดุลอำนาจของชาติมหาอำนาจต่างๆ และรักษาเอกราชของชาติไทยยอมตกลงทำสัญญาทางการค้านี้ หากก็ต้องแลกกับการสูญเสียอำนาจอธิปไตยทางการศาล และมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตเกิดขึ้น สนธิสัญญาฉบับนี้ ทำให้เกิดการค้าเสรี ถือเป็นการสิ้นสุดของการผูกขาดการค้าต่างประเทศของพระคลังสินค้าของกษัตริย์และเจ้านายไทย ต่อมาสนธิสัญญาฉบับนี้ กลายเป็นต้นแบบของการทำสนธิสัญญาทางการค้ากับประเทศต่างๆ ที่เข้ามาเจรจากับไทย

กำกับราชการกรมพระคลังสินค้า

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมพระคลังสินค้าอีกตำแหน่งหนึ่ง แต่ผลพวงจากสนธิสัญญาเบาว์ริง ทำให้การผูกขาดสินค้าโดยพระคลังสินค้า ต้องถูกยกเลิกไป การค้าขายของหลวงของเจ้านายและขุนนางตลอดจนข้าราชการจำต้องยุติลง ทำให้บทบาทและหน้าที่ของกรมพระคลังสินค้าลดลงไปด้วย คงเหลือไว้แต่การดูแลเรื่องการค้าผูกขี้* ของชาวจีน การเก็บภาษีไม้ซุง การรับส่วยสิ่งของและเครื่องบรรณาการเท่านั้น

ที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน

ด้วยเหตุที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงเป็นพระอนุชาในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีพระชนม์ไล่เลี่ยกัน จึงเห็นได้ว่า นอกเหนือจากสมุหพระกลาโหม และสมุหนายก ซึ่งเป็นอัครมหาเสนาบดีที่ดูแลทางด้านทหารและพลเรือนแล้ว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงไว้วางพระราชหฤทัยในพระองค์เป็นอย่างมาก จนถึงกับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นที่ปรึกษาในเกือบทุกเรื่อง

พระกรณียกิจด้านภาษาและวรรณคดีมหากวีศรีสยาม

ผลงานพระนิพนธ์ร้อยกรอง ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

*เป็นการเก็บภาษีทางตรงจากชาวจีนที่อยู่บนอกระบบ ในขณะที่เป็นการควบคุมชาวจีนทางอ้อม ภาษาที่เก็บจากผูกขี้ ก็คือ ค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวในปัจจุบันนั่นเอง ปี คือครั้งประทับตราที่ผูกขี้มือจีนครั้งก่อนเป็นสำคัญว่าได้เสียเงินค่าราชการแล้ว

ที่ยังคงปรากฏหลักฐานอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ เพลงยาวสามชาย ตำรากลบทลึงโตเล่นทาง และนิราศพระประธม

พระนิพนธ์เพลงยาวสามชาย

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าแต่งเมื่อใด แต่มีลักษณะเด่นที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีของกวีวัยหนุ่มสาวรุ่นเดียวกัน ๔ ท่านที่ร่วมกันจรจลองงานกวีนิพนธ์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว, กรมหลวงวงษาธิราชสนิท, พระสุริยภักดี (สนิท บุนนาค) และคุณพุ่ม*

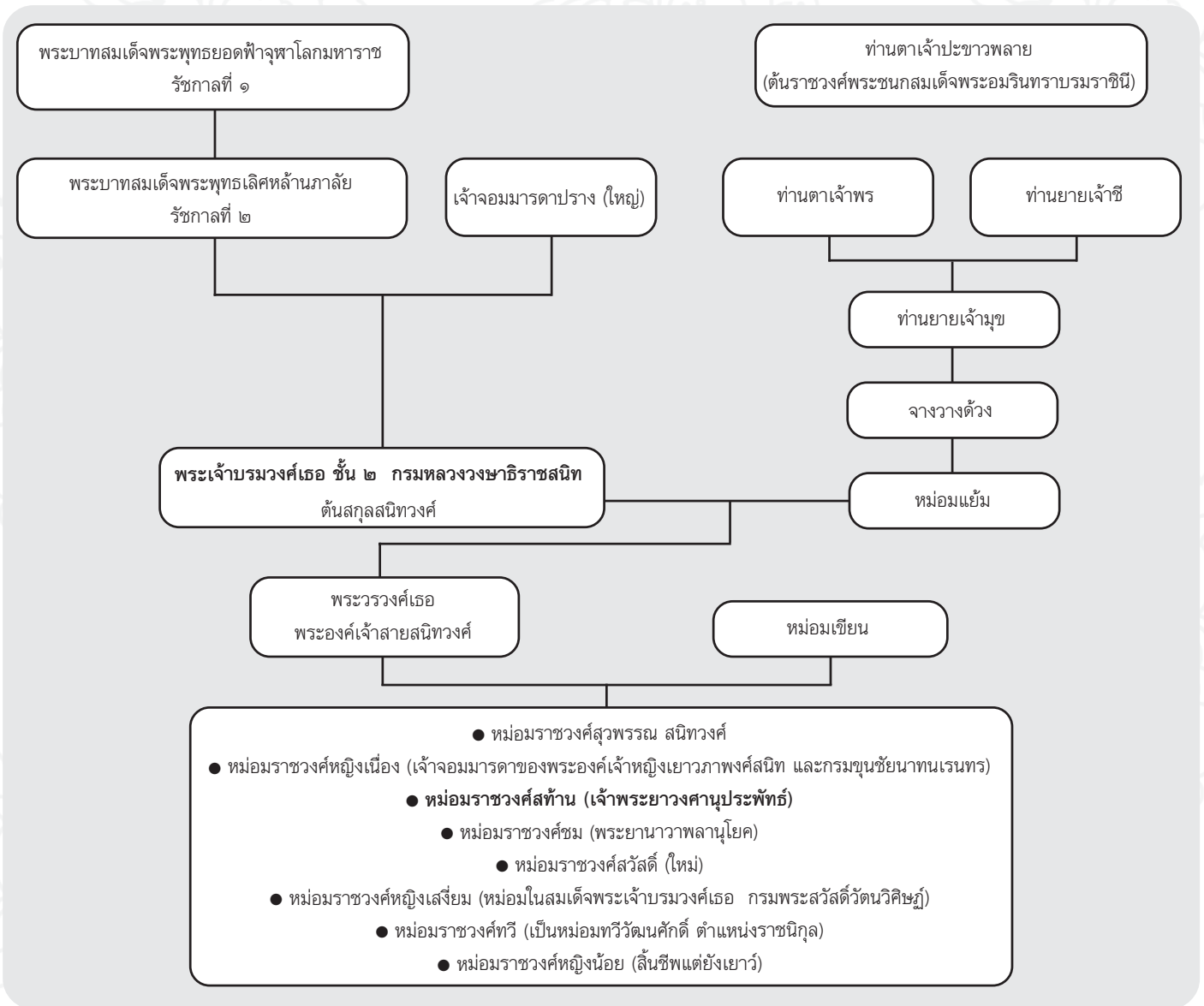
ตำรากลบทลึงโตเล่นทาง

กลบท คือ การประดิษฐ์ คิดแต่งคำประพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน หรือร้อยให้แปลกไปจากเดิมตามลักษณะของ "กล" โดยยังคงลักษณะบังคับเดิมไว้ครบถ้วน สามารถแต่งได้เป็น ๒ แบบ คือ แบบกลอักษร และ แบบซอนรูป (เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กลแบบ)

กลบท เป็นเครื่องแสดงสติปัญญาของกวีในการคิด ค้น พลิกแพลงกวีนิพนธ์แบบฉบับ ให้มีลักษณะพิเศษขึ้น และยังเป็นเครื่องลบลสมองลงปัญญาในหมู่กวี ในการถอดรูปกลแบบที่ซ่อนไว้ให้สำเร็จ โดยมีผลพลอยได้ คือ ความไพเราะของกวีนิพนธ์

ตำรากลบทลึงโตเล่นทาง เป็นงานกวีนิพนธ์ที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงแต่งร่วมกับกวีสำคัญในราชสำนักหลายท่านเพื่อถวายเป็นพระราชศรีทฐา แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๗๔-๒๓๗๘

* คุณพุ่ม กวีหญิงสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เดิมถวายตัวทำราชการฝ่ายในในรัชกาลที่ ๓ หากทูลลากลับออกไปอยู่บ้านบิดาแต่ยังสาว มีชื่อเสียงในการแต่งกลอน สมัยนั้น การเล่นเพลงยาวและดอกสร้อยสักวานิยมกันแพร่หลาย คุณพุ่มอยู่ที่หน้าบ้านบิดา มักมีเจ้านายและข้าราชการสูงศักดิ์ ไปติดพันเล่นสักวานกับคุณพุ่มมิได้ขาด คุณพุ่มจึงมีสมญาว่า "บุษบาทำเรื่องจ้าง"

ลำดับราชสกุล “สนิทวงศ์”

นิราศพระประธม*

เป็นโคลงนิราศรุ่นแรกๆ ทรงนิพนธ์ ขณะทรงมีพระชันษา ๒๖ ปี ครั้นยังทรงพระอิสริยยศเป็นกรมหมื่นฯ ทรงใช้เวลาประมาณ ๒ ปี (พุทธศักราช ๒๓๗๗-๒๓๗๙) เนื่องในโอกาสเสด็จไปนมัสการพระปฐมเจดีย์ทางชลมารค เนื้อหาขอพระนิพนธ์เรื่องนี้ พรรณ-

* กวีสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ที่แต่งนิราศพระปฐมไว้ปรากฏอยู่ ๓ สำนัก คือ กลอนนิราศพระประธมของสุนทรภู่ (พ.ศ. ๒๓๘๕) โคลงนิราศพระประธมของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท (พ.ศ. ๒๓๗๗) และกลอนนิราศพระปฐมของหลวงจักรปรานี (มหาฤกษ์) แต่งในสมัยรัชกาลที่ ๕

นาถึงสถานที่สำคัญๆ ในระหว่างการเดินทาง โดยเริ่มตั้งแต่เสด็จออกจากท่าที่ประทับ ณ วังท้ายหีบเผย วังที่ ๓ ผ่านสะพานมอญ สะพานช้าง ออกคลองตลาด เข้าคลองบางหลวง ผ่านวัดอรุณราชวราราม เข้าคลองนครบาล วังหลัง มาบางกอกน้อย วัดอมรินทราราม บางขวาง วัดแก้วฟ้า บางใหญ่ บางโสน จั้วราย นครไชยศรี เข้าคลองบางแก้ว ถึงบ้านธรรมศาลา แล้วเสด็จขึ้นบก ทรงช้างไปจนถึงจุดหมาย คือ พระปฐมเจดีย์

ลักษณะเด่นของนิราศพระประธมในเชิงวรรณศิลป์ คือ ทรงใช้ การเล่นเสียงพยางค์ และการเล่นคำ เพื่อสื่อความรู้สึกเศร้าใจที่ต้องจากนางมาตามแบบฉบับของคำประพันธ์ประเภทนิราศ โปรดสังเกตจากตัวอย่างต่อไปนี้

เล่นเสียงพยางค์นะ

๑ ถวิลวันเริ่มร้างรัก แรมโรย
ไปแต่กายใจโหย ห่วงน้อง
จักพาสุตสวาทโดย ไตสดวง แคนา
เพราะแม้อยู่แยกห้อง ท่อนได้สมประสงค์

เล่นคำ

๑ บางใหญ่ใหญ่เท่านี้ ไหนปาน
รักพี่ใหญ่อยู่ประมาณ ใหญ่แท้
ดินฟ้าทั่วทั้งธาร ใหญ่เท่า ไฉนฤ
รักแม่สุดใหญ่แล้ว ใหญ่ล้ำรำพรรณ
ทรงจบด้วยโคลงบทที่ ๒๑๒ ที่ว่าด้วยจุดมุ่งหมายของพระนิพนธ์เรื่องนี้

๑ เสรีจเรื่องนิราศร้าง แรมสมร
นิพนธ์พจนกลกลอน กล่าวแกล้ง
เฉลิมพระเกียรติอดิศร เกศมกุฎิ สยามแธ
กับจักให้อรแจ้ง เรื่องร้างไปประทม

โคลงภาพฤาษีตัดตน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท เมื่อครั้งยังเป็นพระองค์เจ้ายาชนวม ได้ทรงโคลงภาพฤาษีตัดตน จารึกไว้ที่ผนังศาลารายวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ๒ บท คือ แก้วไหลแก้วขา และแก้วลมในอก ดังนี้

แก้วไหลแก้วขา

๑ สุกทนต์นักลิทีเจ้า เทียวเก็บ ยานา
ทาไหลชาชาเห็บ บ่อเปลื้อง
ลูกนึ่งยังยอกเจ็บ จิงตัด ตนแสบ
ยีนยิดเอวองค์เยื้อง อย่างเท้าทำหนังสือ

แก้วลมในอก

๑ พระโสมะยาอะไอ อักกด
อาพาธแน่นในอก อัดอั้น
เหยียดแขนยิดเข้าผงก แขนงพักตร อยู่พ้อ
เอวแอ่นอิดใจกลั่น ตัดแล้วลมถอย

หนังสือจินตามณี เล่ม ๒ หรือ ประถมจินตามณี

จินตามณี เป็นหนังสือแบบเรียนเก่าแก่มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา พระโหราธิบดี กวีในสมัยพระนารายณ์มหาราชได้เรียบเรียงไว้ เป็นหนังสือตำราเรียนหนังสือไทย ใช้เป็นแบบเรียนสอนอ่านเขียนให้ความรู้ทางไวยากรณ์ไทยและการแต่งคำประพันธ์ เนื้อหาของหนังสือว่าด้วยระเบียบของภาษา อักษรวิธีเบื้องต้น เขียนเป็นร้อยแก้ว มีคำอธิบายวิธีคำประพันธ์ประเภทต่างๆ เช่น

โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน พร้อมตัวอย่าง จินตามณีใช้เป็นตำราเรียนสืบทอดมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ก่อนการปฏิรูปการศึกษาในสมัย ร.๕ หนังสือจินตามณีมีหลายฉบับ เช่น ฉบับโหราธิบดี ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ฉบับพระเจ้าบรมโกศ ฉบับหมอบรัดเลย์ เป็นต้น

ปีพุทธศักราช ๒๓๙๒ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ได้ทรงนิพนธ์หนังสือจินตามณี เล่ม ๒ ตามพระราชปรารภ เพื่อใช้เป็นแบบเรียนสำหรับบรรดาพระราชโอรส โดยทรงปรับปรุงจากจินตามณีฉบับพระโหราธิบดี และแก้ไขการอธิบายหลักเกณฑ์ภาษาไทยที่เป็นคำประพันธ์ให้กะทัดรัดและเข้าใจง่ายขึ้น แต่ที่พิเศษและสำคัญคือ ทรงสอดแทรกการสอนคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการ ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ ผู้พิพากษา ตุลาการ ไว้ด้วย

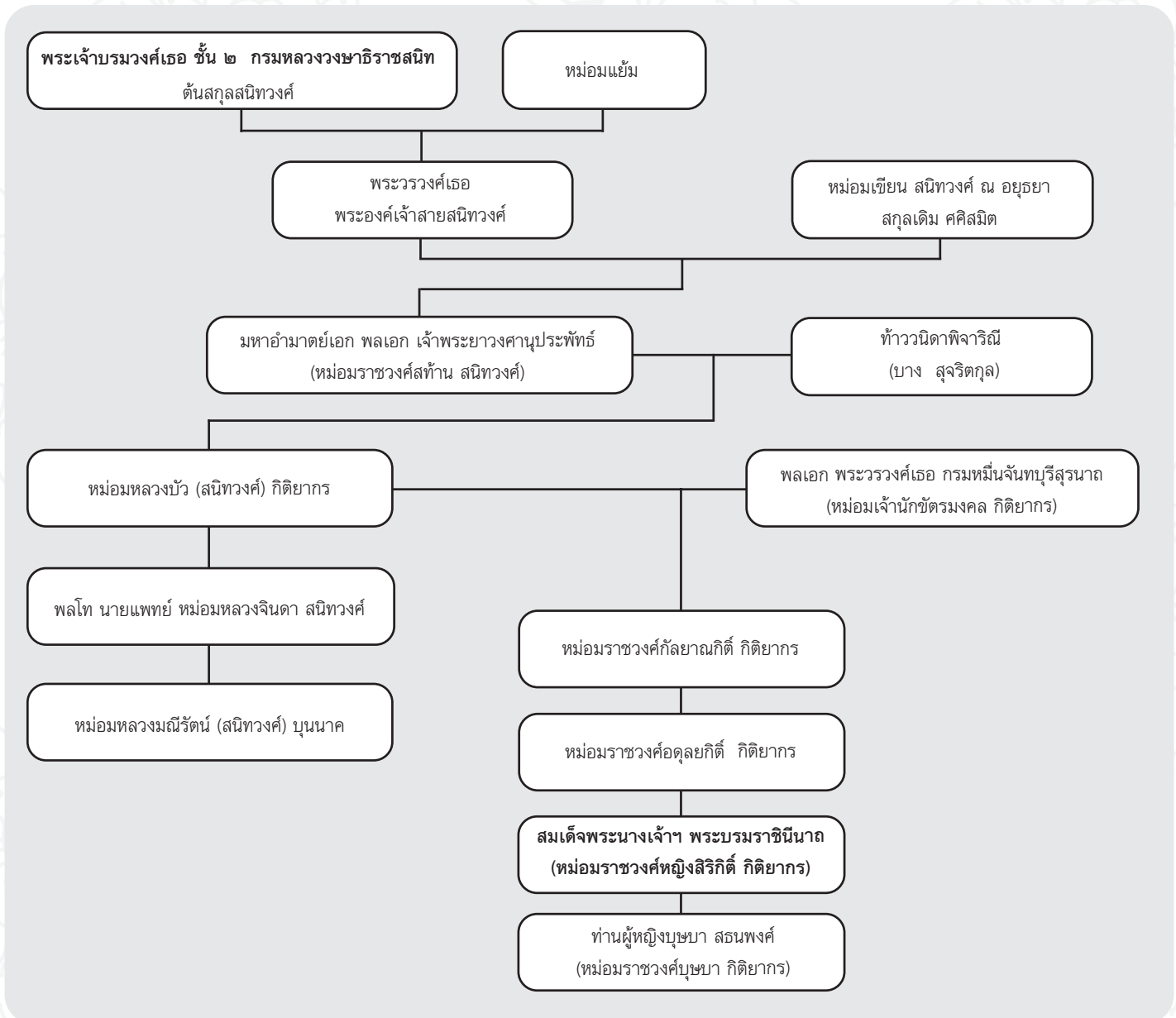
นอกจากนี้ ยังทรงมีงานนิพนธ์ร้อยแก้วประเภทพงศาวดารอีก ๒ เรื่อง คือ พงศาวดารราชินิกุลบางช้าง และพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา

พงศาวดารราชินิกุลบางช้าง

ราชินิกุลบางช้าง เป็นราชินิกุลฝ่ายพระมารดา ทรงนิพนธ์โดยใช้วิธีการเขียนแบบตะวันตก กล่าวคือมีการตรวจสอบข้อมูลก่อนเขียน โดยทรงมีรับสั่งให้พระยาอุไทยธรรม (แก้ว) สืบค้นการสืบเชื้อสายของคนในตระกูล เพื่อความถูกต้องชัดเจนและอ้างอิงได้

พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชำระพงศาวดารเล่มดังกล่าว และทรงมอบหมายให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท เป็นผู้รับผิดชอบในการชำระพงศาวดารเก่า มีเนื้อหาตั้งแต่การสร้างกรุงศรีอยุธยา มาจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จุลศักราช ๑๑๕๒ (พุทธศักราช ๒๓๓๓)

ลำดับราชสกุล "สนทวงศ์"

ที่มาของข้อมูลและภาพประกอบ

๑. ๒๐๐ ปี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท: พระตำริและพระกรณียกิจต่อประเทศชาติ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑
๒. เอกสารนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท
๓. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ปราชญ์ผู้เป็นกำลังของแผ่นดินของ อรวรรณ ทรัพย์พลอย
๔. ย้อนรอยราชสกุลวงศ์วังหลวงของ กิตติพงษ์ วิโรจน์ธรรมากูร
๕. พระอนุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้าในพระราชวงศ์จักรี ของ พลตรี หม่อมราชวงศ์ศุภวัฒน์ เกษมศรี และรัชณี ทรัพย์วิจิตร
๖. ลำดับราชินิกุลบางช้าง เรียงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ ๒ ในงานศพ

อำมาตย์เอก พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ (เต็น บุณนาค) ๒๕๖๒

๗. หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ ท่านผู้หญิง พวงร้อย (สนทวงศ์) อภัยวงศ์

๘. ราชสกุลพระบรมราชวงศ์จักรี เรียบเรียงโดย บรรเจิด อินทจันทร์ยง

๑๐. พระจอมเกล้า "King Mongkut" พระเจ้ากรุงสยาม Photographs from the Reign of King Mongkut ของ ปราโมทย์ เครือทอง

ขอขอบคุณ

อาจารย์สมบัติ พลายน้อย
อาจารย์วิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน
ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ
และ คุณรัฐวิสาห์ วาณิชยพงศ์

พระนามประกาศก้อง โลก

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ล้นพระชนม์ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อวันพุธขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีมะเมีย โทศก ตรงกับวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๑๕* รวมพระชันษาได้ ๖๓ ปี

* เอกสารบางฉบับว่า ตรงกับวันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๑๓

HRH Krom Luang Wongsu Dhiraj Snid: Great Scholar and Poet of Siam

In 2008, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) honored His Royal Highness Krom Luang Wongsu Dhiraj Snid (1808-1871), a remarkable personality, who took part in transforming the Old Siam into a modern nation.

HRH Krom Luang Wongsu Dhiraj Snid was a remarkable personality, who promoted the culture of peace through dialogue among civilizations, reflecting UNESCO's objectives to promote closer relations among peoples through tolerance, mutual understanding and respect for cultural diversity.

At the same time, he was a prolific writer who published various works in the fields of literature, history, politics and particularly in traditional herbal medicine.

พระกรณียกิจสำคัญนานับการของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท ล้วนแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพ และพระอุปนิสัยสนใจใฝ่รู้ในวิทยาการทุกด้านอย่างลึกซึ้ง มุ่งมั่น จริ่งจ๋างและเอาพระทัยใส่ ทรงมีพระปรีชาสามารถรอบด้าน ทรงเป็นทั้งแพทย์ นักอักษรศาสตร์ นักปราชญ์ กวี นักวิทยาศาสตร์ และนักการทูต ทรงมีพระวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล เนื่องจากไม่เคยทรงปิดกั้นความรู้ความคิดใหม่ๆ หรือความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากพระองค์ ด้วยทรงนิยมการประนีประนอม เพื่อประสานประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ พระกรณียกิจทั้งปวง ที่ทรงบำเพ็ญตลอดพระชนมชีพ ยังประโยชน์นานับการให้แก่ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในโอกาสที่ทรงมีพระชนมายุครบ ๒๐๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก-UNESCO) ได้ประกาศยกย่อง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท ต้นราชสกุลสนิทวงศ์ ให้ทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก ด้านปราชญ์และกวี (Scholar & Poet) ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ นับเป็นบุคคลสำคัญลำดับที่ ๑๔ ของประเทศไทย ที่ได้รับการประกาศยกย่องจากองค์การยูเนสโก ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก นับเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งของคนไทยทุกคน

วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ

จบการศึกษาด้านปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทสาขา Broadcasting (TV Production) จาก Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา

เคยเป็นบรรณาธิการวารสาร “ความรู้คือประทีป” ปัจจุบัน นักเขียน-นักแปลอิสระ และกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงฟังบรรยายสรุปเรื่องสวนพฤกษศาสตร์ ที่เมืองกวังโจว

จำปีสิรินธร ดอกบานในเมืองจีน

ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น

การค้นพบ

เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ได้ประกาศการค้นพบอย่างเป็นทางการโดยได้รับพระราชานุญาตให้ใช้พระนามาภิไธย เป็นชื่อพรรณไม้ชนิดใหม่ว่า *Magnolia sirindhorniae* Noot. & Chalermglin โดยมีชื่อภาษาไทยว่า **จำปีสิรินธร** ซึ่งเป็นการค้นพบโดย ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น ผู้เชี่ยวชาญพิเศษของ วว. จากพื้นที่ป่าพรุน้ำจืดในอำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี หลังจากนั้นก็มี การค้นพบแหล่งกำเนิดของจำปีสิรินธรในพื้นที่ป่าพรุอีกเช่นกันในอำเภอมือง จังหวัดเลย และอำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ การค้นพบในพื้นที่ป่าพรุถึง ๓ แหล่งในประเทศไทย เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าจำปีสิรินธรเป็นพรรณไม้ที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในป่าพรุ มีวงจรชีวิตที่ต้องการความชื้นมากเป็นพิเศษ

การกระจายพันธุ์

จำปีสิรินธรเป็นพรรณไม้ถิ่นเดียวของไทย (endemic to Thailand) เนื่องจากมีถิ่นกำเนิดขึ้นอยู่เฉพาะในประเทศไทย ในบริเวณป่าพรุของพื้นที่ราบลุ่มที่รายล้อมไปด้วยภูเขาหินปูน มีน้ำพุพุ่งขึ้นมาจากผิวดินอยู่ตลอดเวลา สภาพของดินและน้ำที่ต้นจำปีสิรินธรขึ้นแช่อยู่จะมีสภาพเป็นด่างอ่อน มี pH โดยเฉลี่ยประมาณ ๘ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่จำปีสิรินธรไม่กระจายพันธุ์ไปในพื้นที่แห้งแล้งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสภาพเป็นดินเค็ม และไม่กระจายพันธุ์ไปยังภาคกลางรอบกรุงเทพฯ ที่มีสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด

◀ จากถิ่นเดิมในป่าพรุ จำปีสิรินธร ที่จังหวัดลพบุรี

จำปีสิรินธรที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
ทรงปลูกที่โรงเรียนนายร้อย จปร.

ลักษณะพิเศษ

จากลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของจำปีสิรินธรซึ่งเป็นพรรณไม้เพียงชนิดเดียวของโลกในวงศ์จำปีจำปา (Family Magnoliaceae) ที่มีอยู่ทั่วโลกกว่า ๒๕๐ ชนิด คือ มีเพียงจำปีสิรินธรเท่านั้นที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในพื้นที่ป่าพรุ มีสภาพน้ำแช่ขังตลอดปี จึงสามารถนำจำปีสิรินธรมาเป็นต้นตอให้กับจำปีจำปาชนิดอื่นๆ แล้วนำมาปลูกในพื้นที่น้ำแฉะ หรือน้ำท่วมขังได้ เป็นการช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกจำปีจำปาสำหรับเก็บดอกจำหน่ายหรือนำมาร้อยมาลัยจำหน่าย ที่ประสบความเสียหายต้นจำปีจำปาที่ปลูกอยู่ตายเนื่องจากน้ำท่วมขังในฤดูฝน เกษตรกรจึงต้องคอยปลูกใหม่กันอยู่เนืองๆ นับว่าต้นจำปีสิรินธรช่วยแก้ปัญหานี้ได้ และจากเทคโนโลยีนี้เอง เมื่อนำมาปรับใช้แล้วช่วยให้สามารถปลูกจำปีสิรินธรในพื้นที่ดอนหรือพื้นที่ขาดน้ำได้โดยนำจำปีสิรินธรมาทาบบนต้นตอที่เป็นต้นจำปาแล้วจึงนำไปปลูก ด้วยเหตุผลนี้ ในปัจจุบันจำปีสิรินธรจึงสามารถปลูกได้ทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่น้ำท่วมขังหรือพื้นที่ดอน โดยใช้หลักการของต้นตอเข้ามาช่วย

ฤดูกาลออกดอก

โดยปกติแล้วในสภาพธรรมชาติ จำปีสิรินธร ออกดอกในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี หรือจะกล่าวในอีกนัยหนึ่งว่า จำปีสิรินธรออกดอกปีละครั้งในเดือนเมษายน แต่..นับเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจที่ วว. สามารถปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีการคัดเลือก (mass selection) จนได้สายพันธุ์ (cultivar) ที่ออกดอกตลอดปี แล้วทำการขยายพันธุ์โดยวิธีการที่ไม่ใช้เพศ (Asexual propagation) เพื่อให้มีลักษณะทางพันธุกรรมคงเดิม นับเป็นการขยายพันธุ์จากสายต้น (Clonal propagation)

จำปีสิรินธรที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงปลูก
ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงปลูกจำปีสิรินธร
ที่เมืองกวางโจว

พรรณไม้ทรงปลูก

ในประเทศไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปทรงปลูกจำปีสิรินธรทั่วประเทศ พระองค์ทรงปลูกที่พระตำหนักสวนปทุม เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ทรงปลูกที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ทรงปลูกที่โรงเรียนนายร้อย จปร. เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วพระราชทานให้จำปีสิรินธรเป็นพรรณไม้ประจำโรงเรียนนายร้อย จปร. ในปัจจุบัน นับว่าโรงเรียนนายร้อย จปร. เป็นพื้นที่ปลูกจำปีสิรินธรมากที่สุดในประเทศไทย ทรงปลูกที่สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลมาบตาชัง อำเภอนิคมน้ำพูน จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ทรงปลูกที่ว่าการอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังมีพื้นที่ในประเทศไทยอีกหลายสิบแห่งที่พระองค์เสด็จไปทรงปลูก

พรรณไม้เจริญสัมพันธไมตรี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปทรงปลูกจำปีสิรินธรที่สวนพฤกษศาสตร์เมืองกวางโจว (Guangzhou Botanical Garden) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้อำนวยการสวนพฤกษศาสตร์เมืองกวางโจว กราบทูลให้ทรงปลูกในบริเวณที่อยู่แถวหน้าเช่นเดียวกับที่ประมุขของประเทศสำคัญได้ปลูกไว้ นับเป็นการถวายพระเกียรติที่สำคัญยิ่ง และมีการแกะสลักหินระฆังข้อความประกาศให้ผู้มาเยือนได้ทราบโดยทั่วกัน ปัจจุบัน จำปีสิรินธรต้นดังกล่าวได้งอกงามเจริญเติบโต กระชับสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศไทยและจีนให้แน่นแฟ้นตลอดกาล ในขณะที่ต้นที่ปลูกอยู่ในแปลงปลูกของสวนพฤกษศาสตร์เมืองกวางโจว และในพื้นที่อื่นๆ ก็เจริญเติบโต งอกงาม ออกดอกบานเป็นที่ชื่นชมของชาวจีนและผู้เข้าเยี่ยมชม นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงใช้จำปีสิรินธรเป็นพรรณไม้เชื่อมสัมพันธไมตรี กับประเทศสาธารณรัฐเวเนซุเอลา เสด็จไปทรงปลูกจำปีสิรินธรที่เมืองคาราคัส ในคราวที่พระองค์เสด็จไปทรงเปิดการประชุมפלגโลกที่เมืองดังกล่าว

แผ่ขยายในเมืองจีน

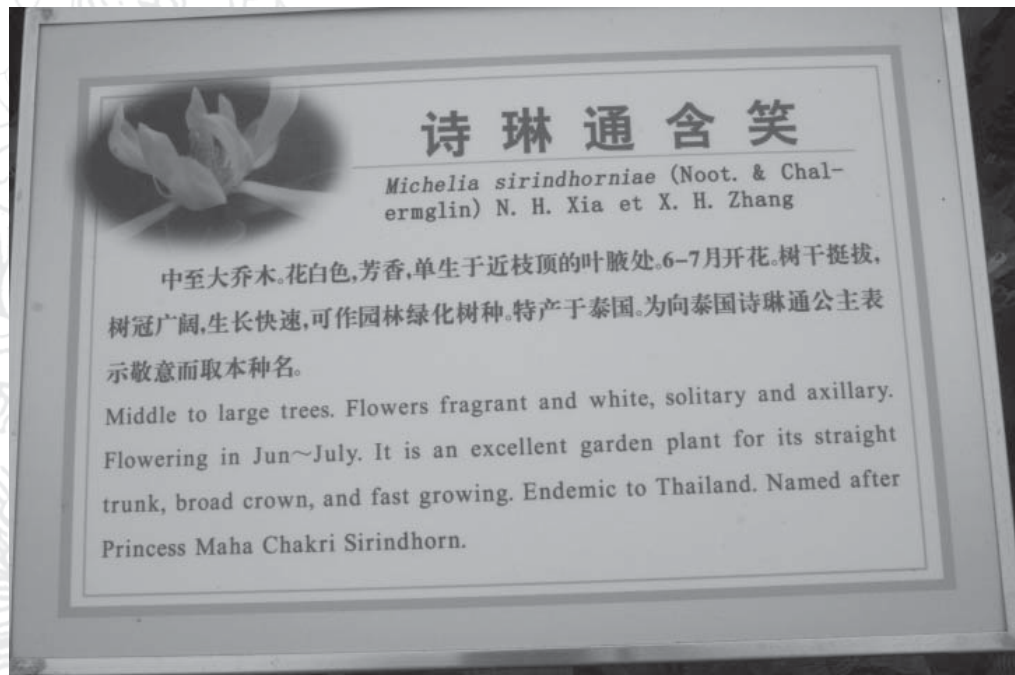
ในมณฑลกวางตง (Guangdong) ที่อยู่ตอนใต้ของเมืองกวางโจว เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จในการปลูกจำปีสิรินธรมิติดินที่แข็งแรง สมบูรณ์ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ต้นที่ปลูกโดยการเพาะกล้าจากเมล็ดภายในระยะเวลาเพียง ๔ ปี มีความสูง ๔ เมตร และออกดอกได้แล้ว เกษตรกรผู้ปลูกต่างชื่นชมเป็นอย่างมาก ได้มีความพยายามขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นโดยวิธีการตอนกิ่งและการเพาะกล้า โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายพื้นที่ปลูกในเมืองกวางโจวและเมืองเสินเจิ้นอีกหลายร้อยไร่

อีกหนึ่งความหวังของเมืองจีน

เกษตรกรจีนในเมืองกวางตงได้ปลูกจำปีสิรินธร และชื่นชมในการตั้งตัวและเจริญเติบโตได้ดี กล่าวว่า กำลังนำไปเปรียบเทียบกับยูคาลิปตัสที่ปลูกกันอย่างมหาศาลในมณฑลกวางตง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตไม้อัดและกระดาษ ซึ่งเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมของเมือง และเชื่อว่าเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับน้ำใต้ดินลดลงทุกๆ ปี ดังนั้น ในเมื่อจำปีสิรินธรเจริญเติบโตได้ดี จะมีการทดลองนำมาผลิตเป็นไม้อัดและกระดาษ หากผลการทดลองออกมาว่า ได้ผลผลิตต่ำกว่าไม่มากนัก เขาก็ยินดีจะปลูกจำปีสิรินธรทดแทน เพราะไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเมื่อถึงเวลานั้น จำปีในพระนามของพระองค์ "จำปีสิรินธร" ก็จะมีชื่อเสียงขจรขยายไปทั่ว ในฐานะพรรณไม้พิทักษ์สิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่น่าจับตามอง

ในความรู้สึกของคนไทย บางคนให้ความเห็นว่า จำปีสิรินธรเป็นพืชถิ่นเดียวของไทย แต่ทำไมถึงแพร่หลายอย่างรวดเร็วในเมืองจีน และกำลังจะเปลี่ยนสภาพเป็นพืชเศรษฐกิจ ในขณะที่การปลูกจำปีสิรินธรในเมืองไทย เป็นการปลูกเพื่อใช้เป็นไม้ประดับเท่านั้น ยังไม่มีการปลูกเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ไม่ว่าจะเป็นด้านไม้โตเร็ว อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหย ทางด้านสมุนไพร หรือแม้แต่ปลูกเพื่อใช้ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปรับปรุงภูมิทัศน์ ย่อมเป็นที่แน่นอนว่า ในอนาคต จีนจะได้ประโยชน์จากจำปีสิรินธรมากกว่าไทย

ป้ายชื่อต้นไม้ในสวนพฤกษศาสตร์ ที่เมืองกวางโจว

พิจารณาด้วยใจที่เป็นธรรม

เมืองไทยส่งออกพืชเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็น มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สับปะรด อ้อย ข้าวโพด ถั่วเขียว มากเป็นอันดับหนึ่ง หรืออันดับต้นๆ ของโลก ทั้งๆ ที่พืชเหล่านี้ก็ได้เป็นพืชพื้นเมืองของไทย แต่เป็นพืชที่นำเข้ามาจากต่างประเทศทั้งสิ้น เมื่อนำเข้ามาปลูกแล้ว ก็มาเจริญเติบโตงอกงามในดินแผ่นดินไทย กลายเป็นพืชเศรษฐกิจเป็นอาชีพหลักของเกษตรกร เป็นพืชส่งออกที่สำคัญของไทย นำเงินตราเข้ามาสู่ประเทศไทย สร้างรอยยิ้ม สร้างความสุขให้กับคนไทย หากในอนาคต จำปีสิรินธรจะไปสร้างผลประโยชน์ให้กับประเทศจีน เราคนไทยก็คงต้องยอมรับความจริง เพียงแต่ว่า เราจะเริ่มต้นส่งเสริมวิสาหกิจใช้ประโยชน์จากจำปีสิรินธรกันอย่างจริงจังได้เมื่อไร เพื่อให้จำปีสิรินธรได้เพิ่มมูลค่า กลายเป็นพืชเศรษฐกิจกลายเป็นพืชส่งออกที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทย แล้วเมื่อถึงเวลานั้น เราจะเป็นอีกชาติหนึ่งที่ได้ประโยชน์จากจำปีสิรินธรอย่างเต็มที่

สภาพต้นปัจจุบัน ในสวนพฤกษศาสตร์
ที่เมืองกวางโจว

๑. ข้อความแกะสลักบนแท่นหิน
๒. การขยายพันธุ์ โดยการตอนกิ่ง
- จำปีสิรินธร ของชาวจีน
- ๓.-๔. จำปีสิรินธร
- ดอกบานส่งกลิ่นหอมไปทั่ว
๕. ต้นกล้าจากการเพาะเมล็ด
๖. ขุดล้อมนำไปปลูกเป็นไม้ประดับ

Cham pi Sirindhorn Blossoms in China

Cham pi Sirindhorn, or *Magnolia sirindhorniae* Noot. & Chalermklin, is endemic to Thailand. The plant was officially discovered by Dr. Piya Chalermklin of Thailand Institute of Scientific and Technological Research on December 21, 2000.

Aside from helping Cham pi planters in time of floods, Cham pi Sirindhorn is also served as a means to promote the relationship between Thailand and China when HRH Princess Sirindhorn planted this special tree at Guangzhou Botanical Garden on October 5, 2003.

ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น

ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ทำการวิจัยพรรณไม้ในวงศ์จำปา โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เป็นผู้ค้นพบจำปาลิรินธร จำปีศรีเมืองไทย จำปีช้าง และศึกษาวิธีการพัฒนาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของพรรณไม้ดังกล่าว

ประทับใจเพื่อการพัฒนา ที่บ้านหล้า

กัญญา พูลวา

ลีซียงราย จังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ด้วยเรื่องราวดีๆ ที่ถูกเก็บงำไว้ในโอปอล้อมของขุนเขาและม่านหมอกมาช้านาน มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามหลากหลายรูปแบบกระจายอยู่เกือบครบทั้ง ๑๖ อำเภอ และ ๒ กิ่งอำเภอ กระทั่งสามเหลี่ยมทองคำก็กลายเป็นจุดชมวิวที่บรรดานักท่องเที่ยวนิยมถ่ายภาพเก็บไว้เป็นที่ระลึกแห่งความทรงจำไปเสียแล้ว

ความน่าสนใจของเชียงราย ไม่ได้มีอยู่เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น ที่หมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งในตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น ก็มีเรื่องราวดีๆ ที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย

เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ คุณอิศรา สุนทรวิภาต ที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เดินทางไปร่วมแสดงความยินดีในพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้า ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านหล้า โรงเรียนเล็กๆ แห่งหนึ่งในตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ฟังดูไกล...ไกลไม่คุ้นหูเลยนะคะ แม้คนที่ไปเที่ยวเชียงรายมาแล้วก็อาจจะนึกไม่ออกว่า เวียงแก่นนี้อยู่ตรงไหนของเชียงรายกันหนอ แต่ถ้าบอกว่า ดอยผาตั้ง หลายคนคงร้อง..อ้อ ถึงไม่เคยไปก็พอคุ้นเคยกับชื่ออยู่บ้างเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม เพียงแต่ว่าอำเภอเวียงแก่นอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายไปประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร ดูตัวเลขแล้วไม่ไกลเท่าไร ทว่าด้วยลักษณะภูมิประเทศและเวลาในการเดินทางก็ทำให้หลายคนถอดใจ ธรรมชาติอันงดงามที่ดอยผาตั้งจึงมีผู้มาเยือนไม่มากเหมือนที่อื่นๆ ของเชียงราย

แล้วทำไมถึงต้องมาตั้งศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ห่างไกลเสียขนาดนี้ หลายคนคงสงสัย

ก่อนอื่นต้องขอบอกให้ทราบก่อนว่า การจัดตั้ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้า นี้เกิดจากความร่วมมือสามฝ่าย คือกรมกิจการพลเรือนกองทัพบก โรงเรียนบ้านหล้า และบริษัท เอสโซ่ฯ ทั้งยังเป็นโครงการแรกของความร่วมมือกันระหว่างกองทัพบกกับเอสโซ่ด้วย

“ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้า เป็นโครงการแรก หรือเรียกว่าเป็นต้นแบบก็ได้ สำหรับโครงการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทางกองทัพบกรับผิดชอบอยู่ เรื่องของทหารก็ต้องเกี่ยวกับความมั่นคง ซึ่งความมั่นคง ก็ไม่ได้หมายถึงการสู้รบป้องกันเขตแดนเท่านั้น แต่การทำให้ชายแดนมีความมั่นคงแข็งแรง คือให้ประชาชนในพื้นที่อยู่

อย่างมีความสุข มีความรัก ความห่วงแหน แผ่นดินที่เขาอยู่ ไม่ทิ้งถิ่น ก็เป็นเป้าหมายสำคัญของเรา” พันเอกทฤษฎี พุ่มศิริธร รองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก เล่าถึงจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่บ้านหลู้ที่สืบเนื่องมาจากโครงการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนฯ ให้พึงพร้อมทั้งชี้แผนที่อธิบายประกอบ

ถ้าดูจากแผนที่จะเห็นว่าเวียงแก่นเป็นอำเภอที่อยู่ทางทิศตะวันออกสุดของเชียงราย ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับที่ราบระหว่างหุบเขา ตำบลม่วงยาย อยู่ขึ้นไปทางทิศเหนือของตัวอำเภอ เป็นหนึ่งในหลายตำบลของเวียงแก่นที่อยู่ติดติดพรมแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง เรียกว่าเป็นรั้วเป็นขอบประเทศก็ว่าได้ แล้วยังเป็นจะงอยเล็กๆ เสียด้วย ซึ่งในแง่ของความมั่นคงแล้วท่านว่าลักษณะแบบนี้แหละจะเป็นพื้นที่อ่อนไหว ที่มีโอกาสเกิดปัญหาได้ ต้องดูแลอย่างระมัดระวัง

ฉะนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ ตำบลม่วงยาย จะเทียบพร้อมกับสาธารณูปโภคครบครัน ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ (ของกลท.เสียด้วย)

เวลาแห่งการรอคอย...พลตรีชำนาญกร จันทโกศล (แถวแรกที่ ๕ จากซ้าย) ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย เรืออากาศโทฉัตรชัย หงส์ทอง (แถวแรกขวา) นายอำเภอเวียงแก่น และคุณ อิศรา สุนทรวิภาต (แถวแรกที่ ๒ จากซ้าย) ที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ฯ ร่วมเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหลู้ ท่ามกลางรอยยิ้มและเสียงปรบมือของทุกคนที่มาร่วมงาน

ส่วนบ้านหลู้ เป็นหมู่บ้านเล็กๆ อยู่ทางใต้ของตำบลม่วงยาย ชาวบ้านหลู้แต่เดิมส่วนใหญ่เป็นชาวพื้นเมืองหรือล้านนาตัวเอง ต่อมามีการอพยพชาวไทยภูเขาส่วนหนึ่งซึ่งเป็นชาวเย้า ม้ง และขมุ ลงมาพื้นราบตามแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน พร้อมทั้งจัดสรรที่อยู่ที่ดินทำกินให้ในพื้นที่ของตำบลม่วงยาย เช่น ที่บ้านไทยพัฒนา บ้านไทยสามัคคีบ้านห้วยจ้อ รวมถึงที่บ้านหลู้ด้วย ปัจจุบันชาวไทยภูเขาเหล่านี้คือคนไทยที่มีบัตรประจำตัวประชาชนอย่างถูกต้อง

“เราต้องพิสูจน์จนแน่ชัดว่าคนที่ได้สัญชาติไทยนี้เขาอยู่กันมาตั้งแต่รุ่นปู่ รุ่นย่าโน่น ความแตกต่างเรื่องชนเผ่าไม่ใช่ปัญหา เขาอยู่ร่วมกันได้ ลูกหลานอยู่โรงเรียนเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน ชาวบ้านส่วนใหญ่จะรักถิ่นฐานบ้านเกิด ไม่อยากโยกย้ายที่ทำกินหรืออพยพไปที่ไหน

“ตอนจะทำโครงการ เราได้ให้หน่วยงานในแต่ละพื้นที่เสนอเข้ามา แล้วเราก็ลงไปดูก่อน บ้านหลู้มีความพร้อมหลายๆ อย่างอย่างแรก เขามีโครงการและความพยายามที่จะสร้างห้องสมุดของโรงเรียนบ้านหลู้อยู่แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จ อย่างที่สอง เราได้รับการสนับสนุนจากเอสโซ่ ทำแสนบาท ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่นี่ ประการที่สาม...สำคัญมาก คือ ความพร้อมของชุมชน ทั้งครูทั้งชาวบ้านมีความกระตือรือร้นมาก โดยเฉพาะทางโรงเรียนก็ไม่ได้รอความช่วยเหลือจากเราเท่านั้น ยังติดต่อหาผู้ให้ความอุปถัมภ์ในส่วนอื่นด้วย จึงทำให้โครงการนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ห้องสมุดโรงเรียนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหลู้ ขอรับบริจาคหนังสือ ที่ไม่ใช่หนังสือเรียน เช่น นิทาน เรื่องสั้น เรื่องแปล เรื่องอ่านเล่น ปกิณกะ-ความรู้ สารานุกรมฯ และอื่นๆ ที่เหมาะสมสำหรับจัดเข้าห้องสมุด เพื่อจูงใจ และพัฒนาส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ ๖

หากเป็นหนังสือเก่าขอเพียงมีสภาพสมบูรณ์ดี ไม่ฉีกขาดหรือมีรอยขีดเขียน ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง

กรุณาติดต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหลู้ สพท.ชร.๔ ต.ม่วงยาย อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ๕๗๓๑๐ โทร.๐๕๓-๖๐๘๒๒๙

“พลังขับเคลื่อนจากภายในนี้แหละที่เป็นตัวชี้วัดความมั่นคงเข้มแข็งของชุมชน คือถึงเราไม่เข้าไปเขาก็ต้องพยายามจนได้ แต่ไม่รู้ว่าจะเรียบร้อยเมื่อไหร่ พอเราเข้าไปช่วยสานต่อความหวังของเขาให้เป็นจริง และดีกว่าที่เคยคิดไว้ ชาวบ้านก็มาช่วยเต็มที่ เพราะเขารู้ว่ามันเป็นประโยชน์ ลูกหลานจะมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และเป็นหูเป็นตาให้พวกเขาได้รับรู้ข่าวสาร ได้รู้จักโลกกว้าง” พันเอกหญิง กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการก่อนจะทิ้งท้ายว่า “ถ้าพี่น้องของเราตามแนวชายแดนมีความมั่นคงมีความสุข คนไทยทั้งประเทศก็จะอยู่อย่างสงบสุขเช่นเดียวกัน”

ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งต้องรับผิดชอบดูแล ให้การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้าเสร็จสมบูรณ์ **อาจารย์ นิยม ลีคำหมง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหล้า** (ผอ.ออกตัวว่าเพิ่งเข้ามาปฏิบัติงานต่อจากผอ.คนเก่า **อาจารย์นิพนธ์ กาวีละ** ก่อนหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ จะเสร็จไม่นาน) เล่าว่า โรงเรียนบ้านหล้าแห่งนี้เปิดสอนมานาน ๖๘ ปีแล้ว ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีครู ๑๗ คน นักภารโรง ๑ คน จำนวนนักเรียนประมาณสามร้อยกว่าคน (ตอนคุยกันอาจารย์บอกว่าตัวเลขยังไม่นิ่ง) ตลอดเวลาเกือบเจ็ดสิบปีไม่เคยมีห้องสมุดเลย กระทั่ง ๒-๓ ปีที่แล้วบรรดาศิษย์เก่าของโรงเรียนก็คิดจะสร้างห้องสมุดขึ้น โดยมีนักศึกษาในกลุ่มเวสป่าอาสาสมัครมาช่วยลงมือก่อสร้างอาคารให้เมื่อกลางปี ๒๕๕๐ แต่ก็ยังไม่เรียบร้อยนัก

“ก็พอดีหน่วยทหารจากกองกำลังผาเมืองเข้ามาจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนที่หมู่บ้าน แล้วได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชาวบ้าน ครูและนักเรียนที่นี่ เกิดความประทับใจและคงเห็นว่าเราเยาวชนในสวนนี้ ก็เลยช่วยประสานกับทางหน่วยเหนือขอความร่วมมือจาก บริษัท เอสโซ่ฯ เพื่อจัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ให้กับทางโรงเรียน” นี่คือการเหตุที่ทำให้โรงเรียนบ้านหล้าได้รับการเสนอชื่อเข้าโครงการของกรมกิจการพลเรือนทหารบก

งบประมาณที่ได้รับจากบริษัท เอลโซฯ นั้น ส่วนหนึ่งนำมาต่อเติมอาคารที่นักศึกษาสร้างไว้เพื่อให้เป็นห้องสมุดที่สมบูรณ์มีพื้นที่สำหรับติดตั้งคอมพิวเตอร์จำนวน ๖ เครื่อง (ทางโรงเรียนขอรับการสนับสนุนจากบริษัท เอลโซฯ เพิ่มเติม) เพื่อให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตด้วย อีกส่วนหนึ่งนำไปจัดทำแปลงสาธิตเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีบ่อเลี้ยงปลาและปลานิล แปลงผักปลอดสารพิษ โรงเพาะเห็ดนางฟ้า ซึ่งในเวลาเปิดภาคเรียนก็จะมีกิจกรรมให้เด็กนักเรียนลงมือทำการเกษตร เพื่อนำผลผลิตที่ได้ไปปรุงเป็นอาหารกลางวันรวมทั้งนำไปปรับใช้ในครัวเรือนของตัวเอง มีธนาคารขยะรีไซเคิล และมีการทำปุ๋ยชีวภาพด้วย

อาจารย์นิยมเล่าต่อว่า ตอนที่มารับตำแหน่งใหม่ๆ งบประมาณพอแต่ยังเหลืองานในส่วนของการปรับปรุงพื้นที่รอบๆ อาคาร และทำถนนไปยังแปลงสาธิตระยะทางสัก ๘๐ เมตร ชาวบ้านและครูก็ช่วยกันได้มาอีกห้าหมื่นบาท ใช้แรงงานของทุกคนช่วยกัน งานก็เลยเสร็จสมบูรณ์ทันเวลา

“ช่วงเปิดภาคเรียนจะมีนักเรียนเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละประมาณ ๒๐๐ คน เรามีห้องเรียนคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว ฉะนั้น เด็กตั้งแต่ ป.๔-ป.๖ ของเราจะใช้คอมพิวเตอร์เป็นครับ ส่วนนักเรียนที่จบชั้น ป.๖ จากบ้านหล้าไปแล้วขอกลับมาใช้บริการเราจัดให้ในช่วง ๔-๖ โมงเย็น จะมีประมาณ ๑๐-๒๐ คนต่อวัน สำหรับเสาร์-อาทิตย์ และช่วงปิดภาคเรียนเด็กๆ ก็มาใช้บริการได้ เพราะครูไม่ได้หยุดยาวเหมือนเด็กปิดเทอม แต่ไม่เปิดทุกวัน จะเปิดให้เฉพาะวันที่มีครูมาทำงาน”

ไม่น่าเชื่อว่า คอมพิวเตอร์จำนวน ๖ เครื่อง ที่บริษัท เอลโซฯ มอบให้จะสามารถเอื้อประโยชน์แก่เด็กๆ เยาวชนของชาติได้มากขนาดนั้น ถ้าวัดค่านิยมจำนวนคนกับจำนวนวัน คิดแค่ช่วง ๖ เดือนที่ผ่านมา เอาสัก ๑๐๐ วัน ก็มีผู้ใช้บริการเป็นหลักหมื่นแล้ว น่าปลื้มใจกับทุกคนที่มีส่วนร่วมในโครงการนี้จริงๆ นะคะ

สำหรับเอลโซฯ เมื่อพูดถึงโครงการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้า ประโยคแรกที่คุณอิศรา สุนทรวิภาต กล่าวก็คือ “เพราะเราเชื่อว่า ความรู้คือชีวิต”

คุณอิศราชี้แจงว่า ทางกรมกิจการพลเรือนทหารบกมีแนวคิดร่วมกับ บริษัท เอลโซฯ ที่จะสนับสนุนโครงการนี้ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับหลักการของบริษัทฯ ในด้านการพัฒนาการศึกษาของชาติอยู่แล้ว ยิ่งเป็นหมู่บ้านชายแดนยิ่งจำเป็นต้องพัฒนาทั้งความรู้ การศึกษา และความรวดเร็ว ในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อง เอลโซฯ จึงสนับสนุนในส่วนของการค่าใช้จ่าย

รวมทั้งคอมพิวเตอร์ตามที่ขอมาอย่างเต็มที่

“ที่สำคัญ ทุกฝ่ายต่างได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ คือ ชุมชนได้ศูนย์การเรียนรู้ ได้ห้องสมุด เพื่อลูกหลานของเขาตามที่ต้องการ ทางกองทัพบกก็ปฏิบัติงานพัฒนาพื้นที่ชายแดนสำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่เอลโซฯ ได้คืนประโยชน์ตอบแทนสังคมและส่วนรวมคือ ช่วยพัฒนาเยาวชนให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพ”

คุณอิศรา สุนทรวิภาต กล่าวเสริมถึงศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหล้าว่า แม้คนภาย

ขอขอบพระคุณ

- พันเอกทฤษฎี พุ่มศิริยุทธ
รองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก
- อาจารย์นิยม สิคำหมง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหลู้
ผู้อื้อเพื่อเรื่องราวและภาพ

นอกจากยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือชุมชนในเรื่องของค่าใช้จ่ายก็จริง แต่หัวใจที่ทำให้งานชิ้นนี้สำเร็จได้คือความร่วมมือของชาวบ้านนั่นเอง

“ศูนย์ฯ นี้ นับว่าเป็นความต้องการของชุมชนจริงๆ วันเปิดนี้เรารู้เลยว่าชาวบ้านเด็กๆ และครูอาจารย์ที่โรงเรียนมีความสุข ปลื้มใจกับความสำเร็จของงานนี้แค่ไหน มันก็ย้อนกลับมาเป็นความภาคภูมิใจของเอสโซ่ที่ได้มีส่วนร่วมเติมเต็มความต้องการของทุกคนที่นั่นด้วย”

นอกจากจะร่วมภูมิใจกับบริษัท เอสโซ่ที่เป็นส่วนหนึ่งในการจุดประกายเพื่อการพัฒนาให้กับเยาวชนและชาวบ้านบ้านหลู้แล้ว

เรื่องราวของ **บ้านหลู้** ชุมชนพี่น้องชาวไทยที่ห่างไกลจากการรับรู้จนหลายๆ คนเพิ่งเคยได้ยินชื่อเป็นครั้งแรก (เช่นเดียวกับผู้เขียน) ก็คงเป็นประทีปดวงเล็กๆ ที่ช่วยให้ผู้อ่าน “**ความรู้ คือประทีป**” ฉบับนี้ มองเห็นหนทางแห่งความสุขและความสำเร็จจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มอบสิ่งดีๆ สิ่งอันเป็นประโยชน์แก่กันตามกำลังความสามารถ ทั้งกายและใจเท่าที่ทำได้

หลายครั้งมาแล้วที่ **สิ่งเล็กๆ** ของ **ผู้ให้คือความยิ่งใหญ่ของผู้รับ** คุณอิศรากล่าวทิ้งท้าย

Light for Development at Ban Loo

Situated on the Thai-Las border, the Ban Loo School in amphoe Wiang Kaen, Chiang Rai province is one of many strategic areas of the Royal Thai Army. It is where three partners - the Directorate of Civil Affairs, Royal Thai Army, Ban Loo School and Esso (Thailand) Public Company Limited - jointly built a learning center as a part of the Sustainable Economy-based Educational Development Program for schools in the Frontier.

The center consists of a library, six computers with internet service, an exhibition on local arts and culture, and demonstration plots of sustainable agriculture.

กัญจนา พูลผล

นักเขียนอารมณ์ดีที่ชีวิตอยู่กับตัวหนังสือทั้งอ่านและเขียนมากกว่าสี่สิบปี ผ่านงานเขียนมาแล้วเกือบทุกประเภท ยกเว้นอย่างเดียวคือเขียนนวนิยาย

ปัจจุบันใช้ชีวิตใกล้ชิดธรรมชาติอยู่ที่ชลบุรีบ้านเกิด

เที่ยวไป

ไปรษณีย์ไทย
THAILAND POST

ไปรษณียบัตร
POSTCARD

ที่ประทับตราไปรษณีย์

ที่ประทับตราไปรษณีย์

Phra Sumen Fort - Bang Lamphu Community

The fort has remained its rampart design. A short walk from the fort will lead to the ancient community of Bang Lamphu, which has long been the shopping centre. This community is the significant meeting place of Thai musical instructors from various schools.

It is located on Phra Athit Road at the entrance of Bang Lamphu canal. The fort had protected the city since King Rama I intentionally designed for capital defensive against the enemy.

Bus : 3, 6, 32, 33, 64, 65, 82, 524

นายบุญเจือ เลิศกิตติข
68/40 ซอยวิริยะ 2 ถนนบางนา
เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10150
โทร. (02) 415-3943, (02) 415-0
มือถือ (089) 996-5290
102 10150

ไปรษณีย์ไทย
THAILAND POST

ไปรษณียบัตร
POSTCARD

ที่ประทับตราไปรษณีย์

ROYAL PALACE Grand Palace and Wat Phra Kaew

This inner-city riverine landmark contains several buildings with highly detailed architectural features. Wat Phra Kaew within the same compound is a treasure house of Thai arts, and houses the revered Buddha image in Thailand.

Open: Daily from 8.30 a.m. to 3.30 p.m. (except during special royal ceremonies)

Admission: 200 baht (Including a ticket to Vimanmek Royal Mansion)

Proper attire is essential. English, French, German, Spanish, Russian, Japanese and Mandarin: 100 baht

Tel: 0-2623 5500, 0 2222 0094, 0 2222 6899

www.palaces.thai.net

Bus : 1, 3, 9, 15, 25, 30, 32, 33, 39, 43, 44, 47, 53, 64, 80, 82, 99, 201, 203, 501, 503, 508, 512

นายบุญเจือ เลิศกิตติข
68/40 ซอยวิริยะ 2 ถนนบางนา
เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10150
โทร. (02) 415-3943, (02) 415-0682
มือถือ (089) 996-5290
102 10150

Left: lustral water is sprinkled on Buddha images, and offerings are used for the current crop and to herald the start of the rainy season.

Right: one of the province's legendary beauties beams radiantly after being crowned Miss Chiang Mai.

Below: suwan kohms kam (golden lanterns) hang from the eaves in celebration of Yi Peng.

Opposite page: made of banana leaves and adorned with flowers typical of the offerings to the water spirits during Loy Krathong.

Bangkok during the Chulalongkorn (r. 1868-1910) to that time, lanterns were either utilitarian, decorative or symbolic of rank in the homes of noblemen.

In true Chiang Mai fashion, Yi Peng begins slowly, easily and not too early, with the erecting of ceremonial gates constructed from palm fronds and decorated with straw kohms kam (golden lanterns). Made of mulberry paper, these imaginative creations consist of four specific designs. The lantern is suspended on a table of bamboo and carried to the street festivities. The (hanging lantern) is a variety of shapes such as a Buddha in honor of the kohn pat (lantern of two consecrated by rising Religion) and effect of the lantern.

glow in the windows every home, and do. This city of Yi Peng id the experience of brilliant, lanterns in every home or person.

its respectably demonstrating the Rose Festival. Even though this festival is new, the origin of this three-day floral extravaganza is unclear. Certainly some kind of floral event has always been appropriate to Chiang Mai's climate and altitude, which provide perfect growing conditions for an amazingly wide range of flower species. The month of February seems well chosen, since it is the best time of year for temperate regional blooms. Yet, the prevailing story of the Flower Festival's origin is another matter. Supposedly, in 1976 came to the startling realization that the entire month of February was devoid of a single festival. Most places of the world would be well-served

ประทับตรา ไปรษณีย์ไป

U.เล็กกิตยค

Lบีนที่ทราบแล้วว่า ฝรั่งเศสมาเที่ยวไทย นำรายได้เข้าประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งของรายได้ประเทศ ดังนั้น เราจึงควรที่จะยิ้มแย้มต้อนรับชาวต่างประเทศเสมือนญาติคนหนึ่งทีเดียว และถ้าสังเกตลักษณะคนที่จะมาเที่ยวไทย เขาจะแวะเยี่ยมไปรษณีย์เป็นประจำ ด้วยเหตุผลอย่างน้อย ๒ ประการกล่าวคือ

๑. รอรับจดหมายของเขาที่จัดส่งมา รอจ่าย กล่าวคือเพื่อนฝูงญาติพี่น้องต่างประเทศต้องการจะติดต่อกับฝรั่งเศสที่เดินทางมาเที่ยวไทย แต่ไม่ทราบที่อยู่แน่นอนของเขา เพราะต้องเดินทางบ่อยๆ ดังนั้นจดหมายจะเขียนชื่อของเขา พร้อมทั้งที่อยู่ของเขาคือ รอจ่าย ปณ.กลางบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐ หรือภาษาอังกฤษว่า "Poste Restanté"

ฝรั่งเศสจะมาติดต่อกับเคาน์เตอร์ของไปรษณีย์กลางพร้อมกับชุดพาสปอร์ตชื่อของเขาว่ามีจดหมาย สิ่งของไปรษณีย์ จำหน่ายถึงเขามารอจ่ายที่นี้บ้างไหม ถ้ามีก็ขอรับด้วย เมื่อพนักงานไปรษณีย์ตรวจสอบดูพบว่า มีจดหมายก็จะจ่ายให้เขาต่อไป แน่ละ เมื่อเขาได้รับใบหน้าจะยิ้มแย้มเสมอ เพราะจดหมายอาจจะเป็นของครอบครัว หรือบิดามารดา เป็นต้น

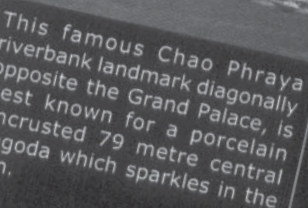
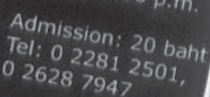
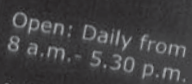
๒. ขอรับประทับตราประจำวันเป็นที่ระลึก โดยฝรั่งเศสจะจัดเตรียมสมุดเล่มเล็กๆ มา ๑ เล่มติดตัวเสมอ อาจจะถือว่ามีบันทึกส่วนตัวก็ได้ เมื่อเดินทางไปถึงประเทศไหนก็จะขอรับประทับตราประจำวันของประเทศนั้นไว้เป็นที่ระลึก แต่ตามระเบียบของไปรษณีย์ การขอรับประทับตราประจำวันจะต้องมีแสตมป์มารองรับ ๑ ดวงเสมอทำให้สมุดเล่มนั้นหลากหลายไปด้วยแสตมป์ประเทศต่างๆ พร้อมกับตราประจำวันในรูปทรงต่างๆ มองดูเพลิดเพลินและมีความรู้ดี

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ผู้เขียนมีโอกาสไปร่วมงานแสดงแสตมป์ที่เชียงใหม่ วันหนึ่งมีฝรั่งเศสมาที่เคาน์เตอร์งานเพื่อขอรับประทับตราประจำวัน ก็ยินดีบริการให้แต่ให้เขาซื้อแสตมป์ไทยผืน ๑ ดวง ฝรั่งเศสเลือกแสตมป์ด้วยตนเอง ปรากฏว่าเขาชอบแสตมป์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย เมื่อจ่ายเงินซื้อแสตมป์ผืนกลองบนสมุดบันทึกของเขาแล้ว ก็

ทำการประทับตราประจำวันอย่างชัดเจนให้ แล้วนำเอากระดาษพับมาพับน้ำหมึกดำที่ประทับมิให้เลอะเปื้อน ใบหน้าฝรั่งยิ้มเพราะเห็นว่าเราจัดตัวอย่างประณีตให้และพูดคุยกับเขาจึงทราบว่า เขาเป็นนายไปรษณีย์กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ตอนนี้อยู่เกษียณอายุแล้วจึงเดินทางมาพักผ่อนที่เชียงใหม่ เขาบอกว่ารัฐบาลสวีเดนหักเงินเดือนของเขามากถึงร้อยละ ๒๐ เมื่อถึงเกษียณทำให้รับเงินบำนาญเกือบเท่าเงินเดือน จึงมีโอกาสมินไปเที่ยวต่างประเทศและชอบมาอยู่ที่เชียงใหม่ เมื่ออยู่ครบอายุวิซ่าก็บินกลับไปประทับตราวิซ่า แล้วกลับมาอยู่เชียงใหม่อีก

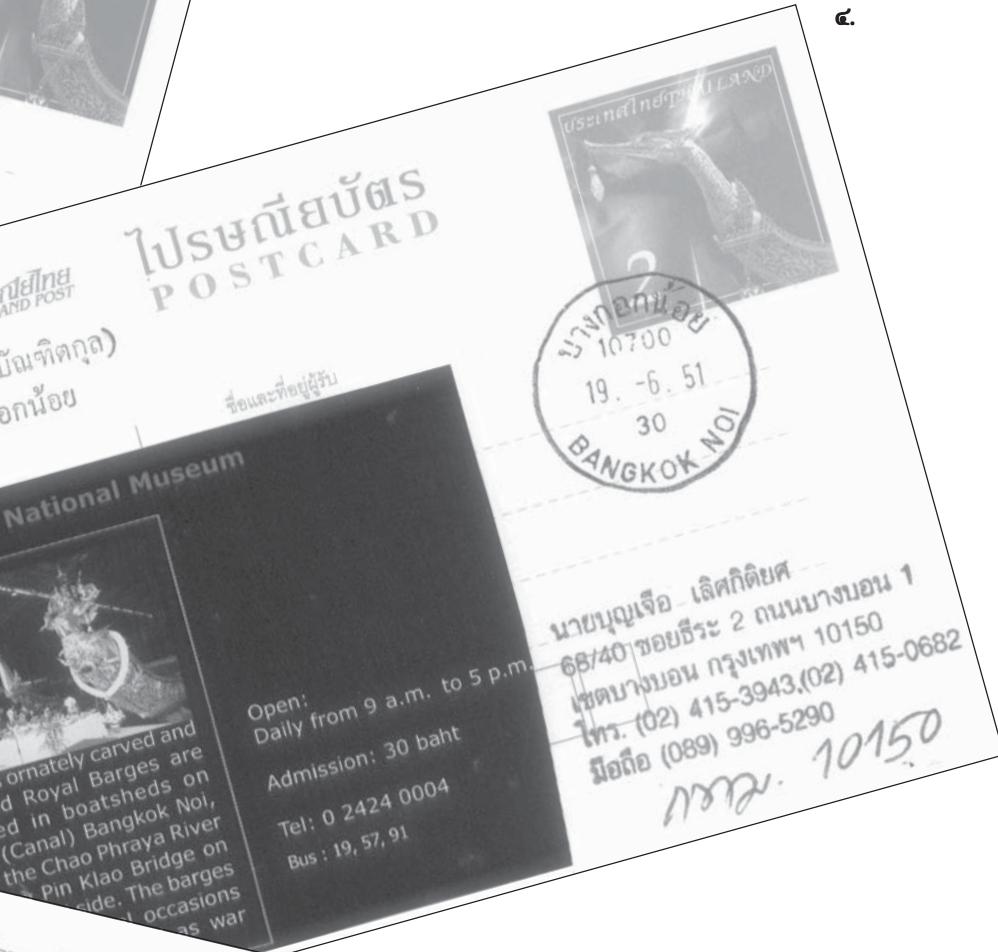
ผมเห็นว่าไอเดียประทับตราไปรษณีย์บนสมุดบันทึกการเดินทางเป็นไอเดียที่ดี จึงขอแนะนำคนไทยที่ชอบเที่ยวทั่วโลก อย่าลืมพกไปรษณีย์บัตรไปด้วย เมื่อไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดประทับใจเขียนข้อความลงบนบัตร เขียนชื่อที่อยู่บ้านเลขที่บนบัตรให้ถูกต้องชัดเจน แล้วหย่อนใส่ตู้ไปรษณีย์ริมทางถนนหลวง เมื่อเดินทางกลับบ้านแล้วรอสัก ๒-๓ วันไปรษณีย์บัตรก็จะส่งมาถึงหยิบมาอ่านดูก็จะรู้สึกประทับใจ ย้อนอดีตถึงเวลานั้น ตอนนั้น ที่ใส่ตู้ไปรษณีย์ เป็นความสุขเล็กๆ ส่วนตัวจริงๆ (ไม่เชื่อก็ลองทำดู)

รัฐบาลส่งเสริมเที่ยวทั่วไทยครีกครีน เศรษฐกิจไทยคึกคัก และมีเอกสารท่องเที่ยวตามอำเภอ ตามจังหวัดต่างๆ แจกกันอย่างมากมาย นำเอาภาพที่สวยงาม ตัดออกมาจากนิตยสารมาผนึกลงบนด้านซ้ายของไปรษณีย์บัตร เขียนคำหน้าถึงตัวเองให้เรียบร้อย เมื่อเดินทางไปเยือนสถานที่แห่งนั้นก็นำไปรษณีย์บัตรหย่อนลงตู้ไปรษณีย์ ประมาณ ๓-๔ วันไปรษณีย์บัตรก็จะเดินทางกลับมายังบ้านพัก ทำให้ทราบว่า การเดินทางของจดหมายจากเมืองนั้นมายังบ้านใช้เวลากี่วัน เก็บรวบรวมใส่ในอัลบั้มภาพถ่าย เมื่อมีโอกาสนำมาเปิดดูภายหลังทำให้ย้อนอดีตที่ผ่านมา นึกถึงเพื่อนฝูงที่ร่วมเดินทางไปเที่ยวด้วยกันอย่างมีความสุข สนุกสนาน แบบไทยๆ เรา

๑.

๔.

๑. วัดพระแก้วและพระบรมมหาราชวัง

- เปิดทุกวัน ๘.๓๐-๑๕.๓๐ น.
- โทร. ๐๒-๖๒๓-๕๕๐๐
- รถเมล์ผ่านสาย ๑, ๓, ๙, ๑๕, ๒๕, ๓๐, ๓๒, ๓๓, ๓๙, ๔๓, ๔๔, ๔๗, ๕๓, ๖๔, ๘๐, ๘๒, ๙๑, ๒๐๑, ๒๐๓, ๕๐๑, ๕๐๓, ๕๐๘, ๕๑๒
- ประทับตราไปรษณีย์ "หน้าพระ-ลาน" ตั้งอยู่ตรงกันข้ามพระบรมมหาราชวัง
- เมื่อมีแสตมป์ชุดใหม่ออกจำหน่าย จะมีการประทับตราที่ระลึกเสมอ ณ ที่ทำการ แห่งนี้ โทร. ๐๒-๒๒๔-๔๗๐๕

๒. ป้อมพระสุเมรุ

- รถเมล์ผ่านสาย ๓, ๖, ๓๒, ๓๓, ๖๔, ๖๕, ๘๒, ๕๒๔
- ประทับตราไปรษณีย์ "บางลำพู-บน" ตั้งอยู่ในตลาดบางลำพูตรงกันข้ามย่าน ชุมชนเก่าแก่ มีสินค้าหลากหลายจำหน่าย โทร. ๐๒-๒๘๒-๒๔๘๐

๓. วัดเบญจมบพิตร

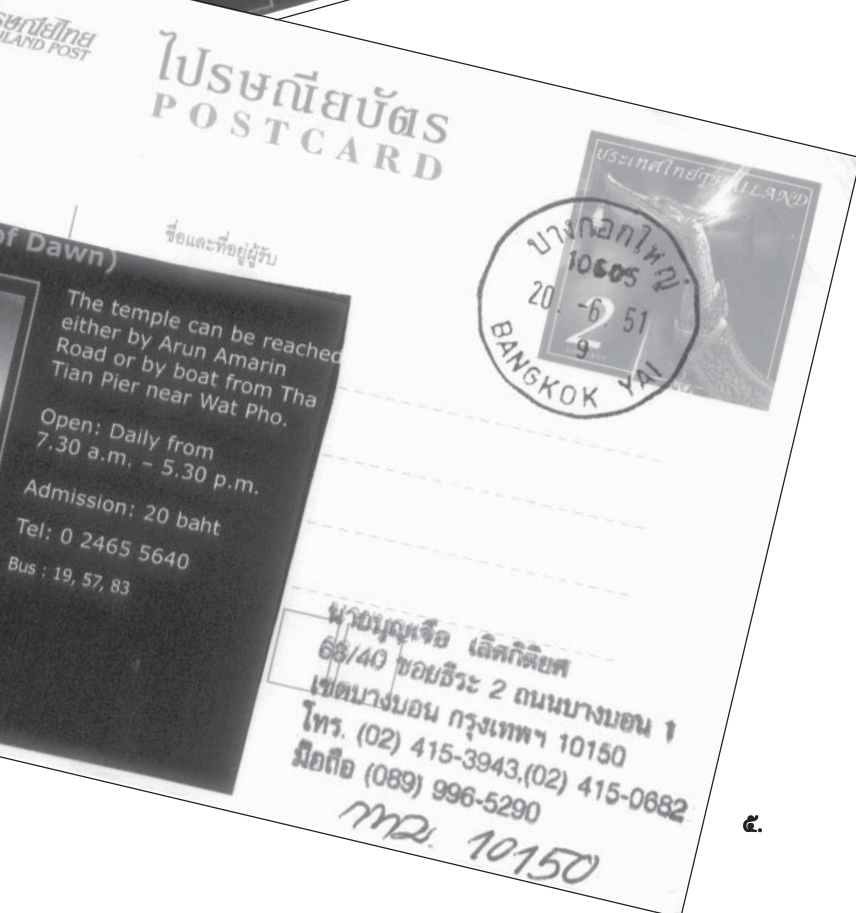
- พระอุโบสถประดับหินอ่อน ตั้งอยู่ บนถนนศรีอยุธยา เปิด ๘.๐๐-๑๗.๓๐ น. โทร. ๐๒-๖๒๔-๗๙๔๗
- รถเมล์ผ่านสาย ๕, ๓๒, ๕๐๓
- ประทับตราไปรษณีย์ "ทำเนียบ-รัฐบาล" ตั้งอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐๒-๒๘๒-๑๒๒๐

๔. พิพิธภัณฑ์เรือพระราชพิธี

- อยู่ในกรมอุทยานเรือบางกอกน้อย เปิด ๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. โทร. ๐๒-๔๒๔-๐๐๐๔
- รถเมล์ผ่านสาย ๑๙, ๕๗, ๙๑
- ประทับตราไปรษณีย์ "บางกอก-น้อย" โทร. ๐๒-๔๑๔-๔๖๕๑

๕. วัดอรุณราชวราราม

- ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่ง ธนบุรี ตรงข้ามพระบรมมหาราชวัง โทร. ๐๒-๔๖๕-๕๖๔๐

๕.

๖.

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

ไปรษณีย์บัตร POSTCARD

Vimanmek Mansion Museum

for example, H.M. King Bhumibol's Photography, H.M. Queen Sirikit's collection of handicraft masterpieces created by rural people, paraphernalia of rank and portraits, old clocks, ancient cloth, and royal carriages.

Open: Daily from 9.30 a.m. - 4 p.m.

Thai dancing shows: Daily at 10.30 a.m. and 2 p.m.

Admission: 100 baht

Proper attire is required

Tel: 0 2281 1569, 0 2281 1518, 0 2281 6880

www.palaces.thai.net

Bus : 18, 19, 56, 72

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

2

18. 05. 68

นายบุญเจือ เลิศกิตติยศ

68/40 ซอยวิริยะ 2

เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

๗.

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

ไปรษณีย์บัตร POSTCARD

The Giant Swing Democracy Monument

It is located in front of Wat Suthat. The purpose is for the royal ceremony of Triyumpawai which is regarded as the celebration for Pra Esuan's and Pra Narai's trips on earth. This Brahman ceremony was revoked in 1933.

It is the emblem of change in ruling system from absolute monarchy to democracy in 1932. The figure of the monument implies sense of human right and liberty in dis...

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

2

10200

2-731

9

RATCHADAMNOEN

นายบุญเจือ เลิศกิตติยศ

68/40 ซอยวิริยะ 2 ถนนบางบอน 1

เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

๘.

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

ไปรษณีย์บัตร POSTCARD

Jim Thompson Museum

The canalside museum is located in Soi Kasemsan 2 on Rama 1 Road opposite the National Stadium.

Open: Daily from 9 a.m. - 5 p.m.

Admission: 100 baht.

Tel: 0 2216 7368, 0 2612 3744, 0 2215 0122

www.jimthompson.com

Bus : 11, 15, 47, 48, 93, 508

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

2

10150

15. 6. 68

8

RONG MUANG

นายบุญเจือ -เลิศกิตติยศ -

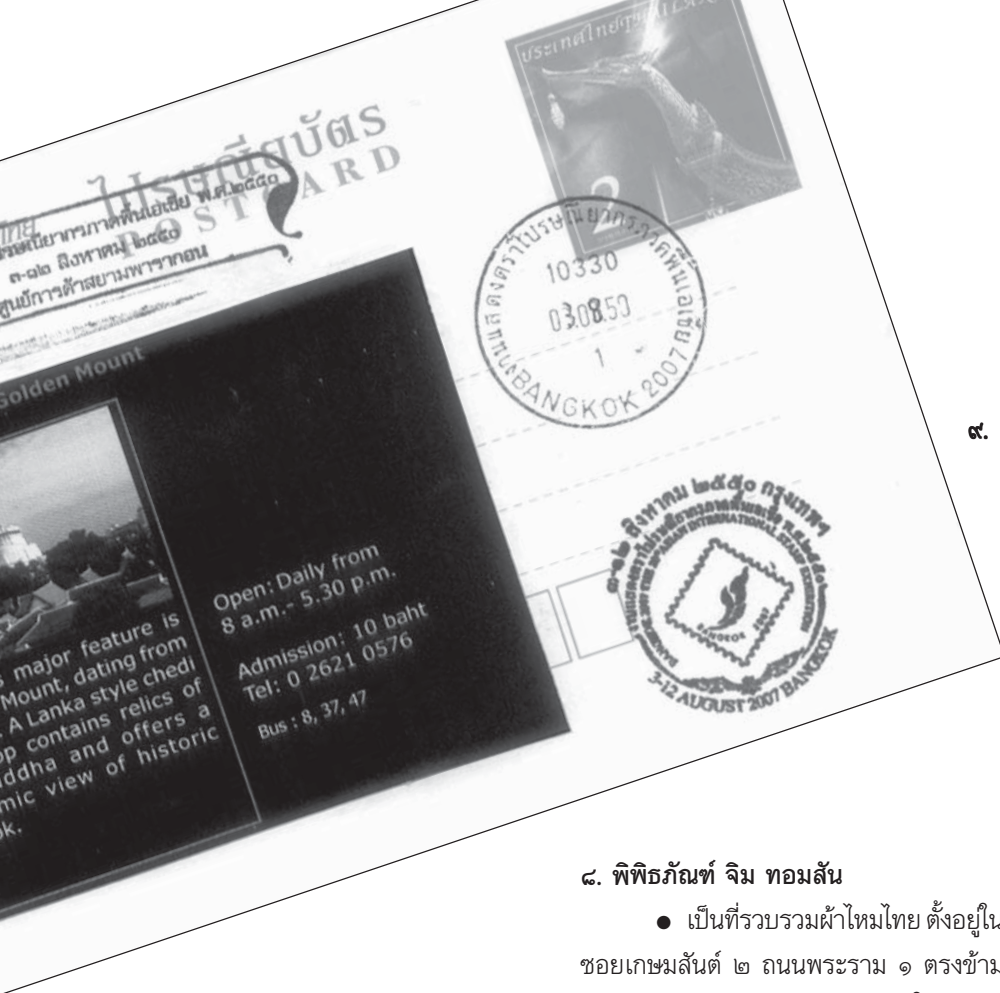
68/40 ซอยวิริยะ 2 ถนนบางบอน 1

เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150

โทร. (02) 415-3943.(02) 415-0682

มือถือ (089) 996-5290

โทร. 10150

๙.

Keep Good Memories from Your Travel with Postal Cancellation

Most foreign tourists often visited a post office for two main reasons. First, frequent travelers can get letters from their friends and relatives from the poste restante service at post offices. Second, they can collect stamps with postal cancellation at the post office in the vicinity of tourist attractions.

๘. พิพิธภัณฑ์ จิม ทอมสัน

● เป็นที่รวบรวมผ้าไหมไทย ตั้งอยู่ในซอยเกษมสันต์ ๒ ถนนพระราม ๑ ตรงข้ามสนามกีฬาแห่งชาติ ปทุมวัน เปิดให้เข้าชมทุกวัน ๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. โทร. ๐๒-๒๑๖-๗๓๖๘

● รถเมล์ผ่านสาย ๑๑, ๑๕, ๔๗, ๔๘, ๙๓, ๕๐๘

● ประทับตราไปรษณีย์ "รองเมือง" โทร. ๐๒-๒๑๔-๕๐๒๓

● รถเมล์ผ่านสาย ๑๙, ๕๗, ๘๓

● ประทับตราไปรษณีย์ "บางกอกใหญ่" โทร. ๐๒-๔๖๕-๗๔๙๒

๖. พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ

● อาคารไม้สักทองใหญ่โตที่สุดในโลก เปิด ๙.๓๐-๑๖.๐๐ น. โทร. ๐๒-๒๘๑-๑๕๖๙

● รถเมล์ผ่านสาย ๑๘, ๑๙, ๕๖, ๗๒, ๑๐๘, ๕๑๐, ๕๑๕

● ประทับตราไปรษณีย์ "ดุสิต" โทร. ๐๒-๒๔๓-๗๘๘๖

๗. เสาชิงช้าและอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

● เสาชิงช้าตั้งอยู่หน้าวัดสุทัศน์ อีกด้านหนึ่งเป็นตึกที่ว่าการกรุงเทพมหานคร

● อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๔๗๕ ตั้งอยู่ถนนราชดำเนิน

● ประทับตราไปรษณีย์ "ราชดำเนิน" ไปรษณีย์ตั้งอยู่ใกล้กับอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โทร. ๐๒-๒๘๑-๖๗๗๐

๙. ภูเขาทองวัดสระเกศ

● พระเจดีย์ทรงลังกา เปิดให้เข้าชมและนมัสการพระธาตุทุกวัน ๘.๐๐-๑๗.๓๐ น. โทร. ๐๒-๖๒๑-๐๕๗๖

● รถเมล์ผ่านสาย ๘, ๓๗, ๔๗

● ประทับตราไปรษณีย์พิเศษในงานแสดงตราไปรษณียากรภาคพื้นเอเชีย ๒๐๐๗ ซึ่งจัดงานที่สยามพารากอนในช่วง ๓-๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

ไปรษณียบัตร ประทับตราไปรษณีย์เหล่านี้ สามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยเราได้เมื่อเวลาผ่านไปเป็นสิบๆ ปี ทำให้ทราบความเจริญก้าวหน้าของสถานที่ต่างๆ และเราเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมจริงๆ

บุญเจือ เลิศกิตติยศ

จบนักเรียนไปรษณีย์ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกาศนียบัตรนักบริหารไปรษณีย์ จากศูนย์ฝึกอบรมเอเชีย-แปซิฟิก และไปรษณีย์เนเธอร์แลนด์

ทำงานในกรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ จนกระทั่งมีการแปรรูปเป็นการสื่อสารแห่งประเทศไทย และบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เกษียณอายุปี ๒๕๔๔

เคยไปดูงานไปรษณีย์และร่วมงานแสดงแสตมป์โลกที่ อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ยองกง จีน ออสเตรเลีย เยอรมนี อินโดนีเซีย และเนเธอร์แลนด์ (ฮอลันดา)

ปกิณกะ: พลังงาน

เอ็กซอนโมบิล ช่วยศึกษาและปกป้อง สิ่งมีชีวิตในทะเล

นักวิจัยของบริษัทกำลังทำงานอย่าง
แข็งขันร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อ
ศึกษาถึงผลกระทบจากการดำเนิน-
งานสำรวจและขุดเจาะที่มีต่อสิ่งมีชีวิต
ในทะเลตาม "โครงการร่วมภาคอุตสาหกรรม
นานาชาติเพื่อศึกษาเรื่องเสียงจากการสำรวจ
และผลิตกับสิ่งมีชีวิตในทะเล" (Exploration
and Production Sound and Marine Life
Joint Industry Program หรือ JIP)
โครงการดังกล่าว มุ่งสร้างความเข้าใจทาง
วิทยาศาสตร์ให้มากยิ่งขึ้น ว่าเสียงที่เกิดจาก
การสำรวจและผลิตน้ำมันและก๊าซมีผล
อย่างไรบ้างต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล

เอ็กซอนโมบิล เข้าร่วมการประชุม
ครั้งแรกที่เมืองฮูสตัน เมื่อเร็วๆ นี้ เพื่อ
พิจารณาผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์จาก

แปลและเรียบเรียงโดย

สุภาภรณ์ โพธิ์บุตร

จาก "ExxonMobil helps study and protect marine life"

ใน the Lamp ฉบับ 2009 Number 1

โครงการต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันกว่า ๔๐ โครงการ ตั้งแต่การวิเคราะห์การได้ยินของปลาวาฬ Minke จนถึงการศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับการหาอาหารของแมวน้ำ เจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลเพื่อให้มีการดำเนินงานตามกฎหมาย นักวิชาการ บุคลากรของหน่วยงานสำรวจและผลิต และจากบริษัทผู้ให้บริการด้านต่างๆ ได้แสดงให้เห็นว่าขอบเขตของโครงการวิจัย JIP จะช่วยภาคอุตสาหกรรมตัดสินใจเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตน้ำมันและก๊าซในท้องทะเลได้มากขึ้นอย่างแน่นอน

คุณจอห์น ยัง ผู้ประสานงานบริหารประเด็น ทีมประเด็นเสียงและสิ่งแวดล้อมในทะเล บริษัท เอ็กซอนโมบิลสำรวจและผลิตและประธานคณะกรรมการบริหารโครงการ

เอ็กซอนโมบิลทุ่มเทเพื่อปกป้องระบบนิเวศในพื้นที่ที่เข้าไปดำเนินธุรกิจ รวมไปถึงพื้นที่ที่มีประชากรเป็นปลาวาฬ แมวน้ำ เต่าทะเล และอื่นๆ ที่ถือว่ามหาสมุทรคือบ้านของมัน

JIP กล่าวว่า "ขอขอบคุณในความทุ่มเทพยายามจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เรากำลังพยายามสร้างความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินงานของเราที่อาจมีต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล มาตรการสู่ความสำเร็จของเราคือ เรายังสามารถจัดหาทรัพยากรให้แก่วงการได้ตามต้องการต่อไป แต่ทำงานในสภาพแวดล้อมที่สมดุลและได้รับการปกป้องด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการพิจารณาและแนะนำโดยผู้ที่อยู่ในวงการ นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการที่โปร่งใส ทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่วางไว้หรือไม่"

เมื่อไม่นานมานี้ มีการทำงานวิจัยไม่มากนักในเรื่องเสียงที่มนุษย์สร้างขึ้น และผลของมันต่อสัตว์ที่ใช้เสียงในการสื่อสาร หาอาหาร หลบภัยและสื่อสาร การคาดเดามากมายนำไปสู่ความคิดและการออกกฎระเบียบต่างๆ เพื่อควบคุมการสำรวจและผลิตในทะเล แต่การขาดหลักการทางวิทยาศาสตร์รองรับทำให้ไม่สามารถพัฒนาวิธีที่สามารถแก้ปัญหาได้รอบด้านเพื่อปกป้อง สิ่งมีชีวิตในทะเล

แต่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เมื่อเอ็กซอนโมบิลริเริ่มโครงการ JIP โดยได้รับความร่วมมือจากบรรดาสมาชิกได้แก่ บริษัทน้ำมันและก๊าซต่างๆ และสมาคมอุตสาหกรรมทางธรณีฟิสิกส์ ภายใต้การดูแลของสมาคมผู้ผลิตน้ำมันและก๊าซนานาชาติ โครงการ JIP ใช้งบประมาณถึง ๒๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการทำวิจัยประมาณ ๖๐ หัวข้อ เช่น แหล่งเสียงในทะเล ผลของเสียงที่มีต่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลและการได้ยินของสิ่งมีชีวิตในทะเล เทคนิคในการตรวจสอบและลดเสียง และเครื่องมือในการวิจัยสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต เอ็กซอนโมบิลได้มอบเงินเกือบ ๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อสนับสนุนโครงการนี้

หลังจากการพิจารณาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ประสบความสำเร็จด้วยดี JIP กำลังดำเนินงานโครงการต่างๆ ในระยะที่ ๒ และพิจารณาขยายการสนับสนุนด้านเงินทุนแก่งานวิจัยเพิ่มเติมต่อไปอีก ๓ ปี เป็นที่คาดว่าสมาชิกของโครงการ ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วยบริษัทน้ำมันและก๊าซ ๑๔ ราย และสมาคมอุตสาหกรรม อีก ๑ ราย จะบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ในต้นปี ๒๕๕๒ นี้

ExxonMobil Helps Study and Protect Marine Life

Company researchers are actively working with various partners to study the effects of upstream operations on marine life through an international Exploration and Production Sound and Marine Life Joint Industry Program (JIP). The JIP is advancing scientific understanding of how sounds produced by oil and gas exploration and production affect marine life.

สรุป ปริทรรศน์

คณาจารย์และนิสิตวิทยาลัยปิโตรเลียมฯ เยี่ยมชมโรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ ศรีราชา

ดร.อดิศักดิ์ แฉ่งมลกุลชัย ผู้จัดการส่วนปฏิบัติการกลั่น และคุณไพโรจน์ ศศิวงศ์ภักดิ์ ผู้จัดการประชาสัมพันธ์ และบริหารสำนักงานให้การต้อนรับคณาจารย์และนิสิตระดับปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีปิโตรเลียม เทคโนโลยีปิโตรเคมี และวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์ วิทยาลัยปิโตรเลียมและปิโตรเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๓๔ คน ซึ่งเข้าเยี่ยมชมโรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อเร็วๆ นี้

การเยี่ยมชมโรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ศรีราชาในครั้งนี้ นิสิตและคณาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการได้ร่วมรับฟังการบรรยายและตอบข้อซักถามเรื่อง “กระบวนการกลั่น” บรรยายโดย คุณพงษ์ศักดิ์ พงษ์เพชร ผู้จัดการแผนกวิศวกรรมกระบวนการกลั่น และพาเยี่ยมชมโรงกลั่นเอสโซ่ศรีราชา โดย ดร.ภูษงค์ ทิพย์ขุนทด วิศวกรกระบวนการกลั่นอีกด้วย

โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ฯ

รับรางวัลส่งเสริมกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ยอดเยี่ยมแห่งปี

นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล ผู้อำนวยการจังหวัดชลบุรีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ ให้แก่โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ ศรีราชา ที่ได้รับคัดเลือกจากสมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออก แห่งประเทศไทย ให้เป็น “หน่วยงานส่งเสริมกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ยอดเยี่ยมแห่งปี ๒๕๕๑” โดยมีนางสาวทิพสุคนธ์ กังวานคุณากร ผู้ประสานงานประชาสัมพันธ์ โรงกลั่นน้ำมัน เอสโซ่ฯ เป็นผู้รับมอบ เมื่อเร็วๆ นี้ ในงานวันนักข่าวหรือวันสื่อสารมวลชนแห่งชาติ ณ ภัตตาคารได้อี้ จังหวัดชลบุรี

เอ็กซอนโมบิล เอ็กซ์โพลเรชั่นฯ มอบเงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสนับสนุนกองทุนการศึกษา

มร. เลียม เอ็ม แมลลอน ประธาน และ คุณยงยศ หาญสุวนิช รองประธาน บริษัท เอ็กซอนโมบิล เอ็กซ์โพลเรชั่น แอนด์ โพรดักชั่น โครราซ อิงค์ (EMEPKI) ได้ทำพิธีมอบเงินสนับสนุนกองทุนการศึกษา “เอ็กซอนโมบิล-น้ำพอง” จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้กับ นายศิริศักดิ์ ภิญโญพานุวัฒน์ นายอำเภอ น้ำพอง โดยมีนายมานิต วัฒนเสน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เป็นสักขีพยาน

เอสโซ่มอบเงินสนับสนุนหอภาพยนตร์แห่งชาติ

กรมศิลปากร

นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มอบเช็คจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสนับสนุนการรักษาสภาพฟิล์มภาพยนตร์เก่า แผ่นฟิล์ม วิดีทัศน์ ความรู้และเหตุการณ์สำคัญๆ ของชาติในอดีต รวมถึงกิจกรรมในโครงการต่างๆ ของหอภาพยนตร์แห่งชาติ กรมศิลปากร โดยมีนายโดม สุขวงศ์ หัวหน้างานอนุรักษ์ภาพยนตร์ หอภาพยนตร์แห่งชาติ กรมศิลปากร เป็นผู้รับมอบ

เอสโซ่สนับสนุนค่ายอาสาพัฒนาชนบทของนิสิตวิศวะจุฬา

นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ฯ มอบเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ ดร. ชัยพร ภู่วะเสถียร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนกิจกรรมชมรมค่ายอาสาพัฒนาชนบทของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสร้างสะพานยุววิศวกรรมปีที่ ๓๗ โดยจะร่วมกันสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๓๖ เมตร ที่บ้านห้วยปลาฝา หมู่ที่ ๓ ต.นาดี อ.ด่านซ้าย จ.เลย

โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ฯ รับมอบโล่เกียรติคุณ

สนับสนุนกิจกรรมชุมชนดีเด่น

นางสาวทิพสุคนธ์ กังวานคุณากร ผู้ประสานงานประชาสัมพันธ์ โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ ศรีราชา รับมอบโล่เกียรติคุณจากชาวชุมชนแหลมฉบัง เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ฯ เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนด้วยดีตลอดมา โดยมี นายเรวัต เขียวสนิท รองนายกเทศมนตรีตำบลแหลมฉบัง เป็นผู้มอบในงาน “วันคืนสู่เหย้าชาวชุมชนแหลมฉบัง” ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี

นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชนะเลิศจาก

โครงการ “ESSO Challenge ๒๐๐๙ - Innovative Internship”

มร. แดเนียล อี โลออนส์ (แถวหลังที่ ๓ จากซ้าย) ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ให้เกียรติมอบรางวัลแก่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ “ESSO Challenge ๒๐๐๙ - Innovative Internship” ครั้งที่ ๕ ภายใต้แนวคิด “The Root of Success” เพื่อเสริมศักยภาพให้แก่ นิสิตนักศึกษา ในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่โลกของการทำงานจริง ทั้งในด้านจรรยาบรรณทางธุรกิจ การเป็นผู้นำ ตลอดจนการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยนายวิกิจ ลัจจะมโนรมย์ (แถวหน้าที่ ๒ จากซ้าย) นิสิตจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับรางวัลชนะเลิศและรางวัลเว็บเพจดีเด่นเพื่อการศึกษา น.ส. สุภาวดี ลัลเลขวิทย์ (แถวหน้าที่ ๓ จากซ้าย) คณะศิลปศาสตร์ เอกภาษาจีน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คว่ำรางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง และ น.ส. สุจินดา ยอดสุวรรณ (แถวหน้าขวา) คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คว่ำรางวัลรองชนะเลิศอันดับสอง ส่วนรางวัลสัมพันธภาพยอดเยี่ยม ได้แก่ น.ส. ภูวิกุลญจน์ สุทธาชีวัน (แถวหน้า ซ้าย) นิสิตชั้นปีที่ ๔ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิธีมอบจัดขึ้นที่ ห้องบอลรูม โรงแรมสุโขทัย กรุงเทพฯ

เอสโซ่จัดพิธีฉลองครบรอบ

กึ่งศตวรรษวารสาร “ความรู้คือประทีป” และ ๓๐ ปี รายการสารคดีทางโทรทัศน์ “ความรู้คือประทีป”

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จัดพิธีฉลองครบรอบกึ่งศตวรรษ “ความรู้คือประทีป” และ ๓๐ ปี รายการสารคดีทางโทรทัศน์ “ความรู้คือประทีป” ซึ่งเป็นวารสารและรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทเอสโซ่ฯ นับเป็นโครงการบุกเบิกเพื่อส่งเสริมความรู้และการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไปมาอย่างยาวนาน

นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล (ที่ ๔ จากซ้าย) กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ฯ พร้อมด้วยนักเขียน ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ชื่อดัง ผู้แทนจากองค์กรเพื่อสังคม แขกรับเชิญพิเศษอื่นๆ รวมถึงพนักงานบริษัทเอสโซ่และบริษัทในเครือเอ็กซอนโมบิลร่วมพิธีเมื่อเร็วๆ นี้

ในงานมีกิจกรรมเสวนาพิเศษเรื่อง “ความรู้คือประทีปจากอดีตถึงปัจจุบัน” โดยมีแขกรับเชิญกิตติมศักดิ์ ได้แก่ อดีตบรรณาธิการชื่อดังของวารสารความรู้คือประทีป อ.ถาวร ชะนะภัย พร้อมด้วยผู้ดำเนินรายการความรู้คือประทีปในอดีตถึงปัจจุบันซึ่งมีบทบาทสำคัญในแวดวงวิชาการและสื่อสารมวลชน ได้แก่ อ.ชัยณรงค์ มนเทียรวิเชียรฉาย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ และ คุณยุพา เพ็ชรฤทธิ์ โดยได้รับเกียรติจาก อ.เสนห์ ศรีสุวรรณ นักพูดชื่อดัง เป็นผู้ดำเนินการเสวนาในครั้งนี้

เอสโซ่สนับสนุนองค์กรสาธารณกุศล

และแนะนำโครงการพิเศษเพื่อการพัฒนาสตรีและเด็ก

นายมงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล (ที่ ๖ จากขวา) กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ฯ มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมให้กับองค์กรสาธารณกุศล ๓ แห่ง แห่งละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน มูลนิธิสร้างสรรค์ชีวิตเด็กและเยาวชน และมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล (ศูนย์เมอร์ซี่) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้แต่ละองค์กรนำมาพัฒนาโครงการที่จัดทำร่วมกับบริษัทฯ โดยใช้ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรม “พัฒนาสตรีเพื่อการบริหาร” (Global Women in Management Program หรือ GWIM) มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน

พลังแห่งศักยภาพ พลังงานที่เราภูมิใจ

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และ บริษัทในเครือเอ็กซอนโมบิล มุ่งมั่นนำประสบการณ์กว่าร้อยปีในประเทศไทยมาสร้างสรรค์บริการด้านพลังงาน เพื่อมอบหมายความพึงพอใจให้คนไทย และ ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้รุดหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

ในแต่ละวัน ผลิตภัณฑ์ที่เปี่ยมคุณภาพหลากหลายจากโรงกลั่นระดับมาตรฐานโลก ของเอสโซ่ที่ศรีราชา จะขนส่งผ่านทางท่อส่งน้ำมัน ทางเรือ และ ทางรถบรรทุก ไปยังเครือข่ายสถานีบริการเอสโซ่ และ ช่องทางการจัดจำหน่ายทั่วประเทศ

เราภูมิใจที่ได้ตอบสนองความต้องการของคนไทยหลายล้านคนด้วยผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่มีคุณภาพ ด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมไทย พร้อมความมุ่งมั่นที่จะช่วยสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทย และชาวไทยอย่างต่อเนื่อง

เรา ร่วมกันประสานพลังแห่งศักยภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพื่อคุณ

esso.co.th

เครื่องหมายการค้าของเอ็กซอนโมบิล

ExxonMobil
มุ่งมั่น สร้างสรรค์พลังงานโลก™

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ๓๑๙๕/๑๗-๒๙ ถนนพระราม ๔ ตู๊ ป.ณ. ๑๔๙ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๐๐๐

ความรู้คือประทีป เป็นวารสารราย ๓ เดือน จัดพิมพ์และเผยแพร่เป็นกิตติคุณทางวิชาการโดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๒

ความเห็นหรือข้อเสนอนะใดๆ ที่ปรากฏในวารสารนี้ ย่อมเป็นของผู้ประพันธ์เอง บริษัท เอสโซ่ฯ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยเสมอไป

ออกแบบ บริษัท เวิร์ค อีพ ครีเอทีฟ กรุ๊ป จำกัด โทร. ๐-๒๔๔๔-๗๕๐๐-๑ พิมพ์ที่ บริษัท เพอร์เฟกต์ พรินท์ แอนด์ แอดเวอร์ไทซิง จำกัด โทร. ๐-๒๔๓๓-๘๘๒๒